

- medlemsblad for Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber

PRÆSEN

60
år
DaBUF

DANSKE
BØRNE- OG
UNGDOMSFILMKLUBBER

DANSKE BØRNE- OG UNGDOMSFILMKLUBBER

4
2012

- SIDE 4 Fremtidens bygger på fortidens erfaringer**
Historien bliver interessant, når man anvender den aktivt til at skabe morgendagens løsninger
- Side 5 Fra selskabsforening til rigtig organisation**
Interview med tidligere landsformand Ole Carlsen, Århus Skolebio
- Side 7 I min tid....**
Kalejdoskopisk tilbageblik over 15 års formandskab af Søren K. Lauridsen
- Side 9 Fuldt tempo**
Jette Carlsen fulgte efter Søren K. Som landsformand og tog sin tørn gennem syv år.
- Side 10 Omstrukturering og ny teknologi**
DaBUFs nuværende formand Tina Just Hahn har sat fokus på nye strukturer, moderne it-teknologi og nye landevindinger.
- Side 12 Hønsemutter kender de...**
Køges lokale børnefilmklub styres med kærlig hånd af Libeth Hofmann, som børnene i byen kalder Hønsemutter.
- Side 14 Et anderledes medielandskab**
Direktør Henrik Bo Nielsen, Det Danske Filminstitut peger på behovet for nytænkning på filmområdet – specielt for børne- og ungdomsfilmene
- Side 15 Sådan ligger landet – desværre...**
Biografdirektør Claus Hesselberg tegner et billede af børnefilmklubideen 2012
- Side 16 DaBUF 60+**
Kultursociolog Jan Helmer Petersen peger på nødvendigheden af, at filmklubberne bliver bedre til at matche morgendagens behov for samværsformer i filmens verden
- Side 18 DaBUFs 60 års jubilæum**
Jubilæumstalen i fuld ordlyd fra den store reception, der blev afholdt i DaBUFs lokaler på jubilæumsdagen, den 2. November 2012
- Side 19 Berlinfestivalen 2013**
Så er det nu, at man kan tilmelde sig Berlinfestivalen 2013
- Side 20 Formidlerkursus – en dejlig oplevelse**
Af Kirsten Østergaard Nielsen, Århus Børnefilmklub
- Side 22 Nordisk Film – verdens ældste filmstudie**
Besøget i de berømte filmstudier i Valby var en interessant vandrung op gennem flere end 100 års dansk filmhistorie
Af Kirsten Østergaard Nielsen, Århus Børnefilmklub
- Side 23 Boganmeldelse: Filmkunstnere gennem 30 år**
Af Flemming Riedel, DJ
- Side 24 Gummi-Tarzan på Cinemateket**
Af Kim Bruun, næstformand i DaBUF

PRÅSEN

- medlemsblad for Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber

PRÅSEN • Nr. 4 • December 2012

DaBUF's Nyhedsbrev udgives af:

Landsforeningen Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber

Tagsensvej 85 E, 1. sal, 2200 Kbh. N

Tlf.: 33 21 41 76

Fax: 33 21 41 60

www.dabuf.dk

sekr@dabuf.dk

Pråsen udsendes fire gange årligt til samtlige medlemsklubber, bestyrelser og samarbejdspartnere.

Ansh. redaktør: Tina Just Hahn

Redaktør: Flemming Riedel

I øvrigt i redaktionen: Kim Bruun, Karen Damm Obel, Mads Würtz Gammelmark, Mette Wolfhagen Linnebjerg og Liselotte Bjerg

Layout: Japi-Form

Tryk: Trundholm Tryk, Vig

Oplag: 600 eksemplarer

Distribution: DaBUF

ISSN-nr.: 1603-2519

Næste nummer udkommer primo marts 2013.

Deadline 15. februar 2013

Sekretariatet holder julelukket fra torsdag d. 20. dec. 2012 til fredag d. 4. jan. 2013 begge dage incl.

Forsidefoto:

Bestyrelsen i DaBUF anno 1994, hvor landsmødet blev holdt på Klarskovgaard ved Korsør.

Øverst fra venstre ses:

Mie Bergqvist,
Flemming Riedel,
Søren K. Lauridsen,
Steen Andersen,
Liselotte Bjerg (sekr.),
Lis Lorentsen (sekr.)
Sys Sigurd,
Allan Madsen,
Lotte Larsen
og Jette Carlsen.

Uden ildsjæle – ingen klubber....

Jubilæum og endda 60 år er noget af en bedrift. DaBUF startede som en græsrodsbevægelse, og man må sige, den har formået at slå sit værd fast. Det skyldes blandt andet, at DaBUFs bestyrelser gennem tiden har formået at tage pulsen på filmmediet og børns udvikling, og dermed udviklet klubidéen til det den er i dag. Det skyldes i høj grad også, at DaBUF har haft og har et velfungerende sekretariat, der har haft og har ildsjæle ansat, som formår at yde den service, der er så vigtig for klubbernes daglige arbejde.

60/30 eller 24/7 er forkortelser der dækker over et tidsrum. Hvor 60 er det antal år, Danske Børne- og Ungdomsklubber (DaBUF) har eksisteret/ og 30, er det antal år, DaBUF har udelt den fornemme filmpris Pråsen.

De fleste, som er involveret i frivilligt arbejde, har deres engagement kørende i deres hjerne og hjerte 24 timer i døgnet/ 7 dage om ugen, dette gælder meget for alle bestyrelsesmedlemmerne ude i klubberne rundt om i landet. Det er selvfølgelig ikke de samme engagerede personer, der har siddet i bestyrelserne rundt om i landet eller i DaBUF, i de 60 år DaBUF har eksisteret, men de fleste er med i rigtig mange år. Det er vigtigt for børne- og ungdomsfilmklubfolk at bidrage til børn og unges gode oplevelser af filmmediet både i den lange og korte form.

Uden ildsjæle i klubbernes bestyrelser intet DaBUF. Det er klart at DaBUFs 60 års jubilæum i høj grad skyldes det daglige arbejde, der foregår i klubberne og den indsats, der bliver lagt hver uge i biograferne eller visningslokalerne for at give børnene og

Conny og Max Köhlert, Slagelse har deltaget i hvert eneste landsmøde mere end 40 år.

de unge den bedst tænkelige oplevelse i mødet med filmmediet. Vi kan klappe os selv og hinanden på skuldrene og sige godt gået. Vi har gjort det godt til nu!

Vores sølv- og guldnlå, som blev indstiftet til vores jubilæums-Landsseminar, har da også til formål, på en mere synlig måde, at takke alle de mennesker, der gør en stor og vigtig indsats i deres børne- og ungdomsfilmklub.

Det er godt og fantastisk, at vi har eksisteret og udviklet os i 60 år, og at vi er kendte ud over landets grænser, MEN hermed stopper det jo ikke. Det er nu tid til at se granskende på os selv, og se om der er nye veje, vi ikke har betrådt, og som burde undersøges.

Det er, netop det vi gør i vores fremtidstjek af foreningen og klubberne. Kan vi gøre mere, og vil vi gøre mere, JA er det enkle svar, vi både kan

og vil. At vi kan, viser vores fremtidstjek ledet af konsulent Jan Helmer-Petersen tydeligt, og at vi vil, viser spørgeskemaerne tydeligt. Ja, så er det vel bare at komme i gang. Der er områder, som mange klubber ønsker at udforske, og til det vil vi lave fyraftensmøder eller lørdagsmøder, alt efter hvad der er ønsket i de forskellige regioner.

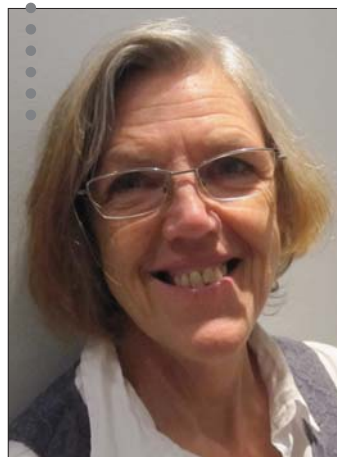
Her vil Jan Helmer-Petersen, repræsentanter fra DaBUFs bestyrelse og repræsentanter fra den eller de klubber, der allerede har betrådt den nye vej, være til stede, sammen med en masse af jer fra klubberne i netop den region, der er vært ved arrangementet. Det bliver forrygende, og jeg glæder mig vildt til at mødes med jer og udvikle vores klubber sammen.

Tillykke til os alle sammen, vi har været med til at udvikle og styrke institutionen Den Danske Filmklubmodel, vi er ved at udbrede den til områder ud over vores lands grænser, og vi er godt i gang med at give den et nyt pust fra de mange ildsjæles hjerner og hjerter, som findes i DaBUF og i klubberne rundt om i landet.

Vi ses til regionsmøderne, på gensyn.

Landsformand
Tina Just Hahn

• Tina Just Hahn
• Landsformand

Fremtiden bygger på fortidens erfaringer

60 år er ikke meget for en forening, målt med de store alen – og slet ikke i et Danmark, som i al væsentlighed bygger på foreningsdannelser inden for stort set alle områder. DaBUF er en relativ ung forening sammenholdt med f.eks. en lang række idrætsforeninger, spejdere og andre, som har en historik, der rækker længere tilbage i tiden end vor.

Alligevel er der grund til at ranke ryggen og skue fremad – med venlige tanker til de mange, som tog initiativerne til at danne lokale filmklubber og senere en landsforening, hvor man kunne mødes, diskutere, udveksle erfaringer og lære af hinanden. Den

proces bliver aldrig for gammel: Den er faktisk livsnerven i ethvert foreningsliv – uanset de mange nye teknologiske kommunikationsformer, der udvikles i disse år.

I DaBUF-regi har der været bestyrelsesmedlemmer fra alle hjørner af landskortet. Nogen har siddet i det centrale bestyrelsesarbejde i kort tid – andre har taget en tøm i en længere årrække – fælles for dem er imidlertid, at de alle – hver for sig – har bidraget til at skabe den forening, som vi kender i dag.

Det vil være halsløs gerning at remse alle navnene op på de mennesker,

som har bidraget. Nogle ville blive glemt og overset – og så er skaden større end gavnigheden i at forsøge at lave en sådan liste.

I stedet har vi valgt at lade de seneste årtiers landsformænd m/k tegne et billede af den periode, hvor de har været tovholdere for foreningen – for at læserne af dette særnummer kan få et indblik i den fortid, som var. Også folk udenfor vor egen kreds har bidraget med indspark specielt med fokus på, hvor filmformidlingsområdet for børn og unge vil kunne bevæge sig hen. Og der skal lyde en tak til alle skribenterne i denne særlige udgave af Pråsen, som i al væsentlig-

hed er dedikeret til foreningens historik og fremtid.

Ved det kommende landsmøde i foråret 2013 skal der søsættes en visions- og handlingsplan, der skal fungere som pejlemærke for de kommende års indsats på lands- og lokalplan.

Derfor står vi lige nu med en historik, som er værd at læse om – og samtidigt står vi ved det spændende krydsfelt, at vi skal vælge retning og metoder for de kommende års udvikling inden for vort område.

Jubilæum eller ej: Fakta er, at tusindvis og atter tusindvis af børn og unge er vokset op i dette land med et filmklubtilbud i ”rygsækken”, som led i deres kulturelle dannelse og forståelse af filmmediets styrke og svagheder. Stribevis af flotte og spændende fortællinger har foldet sig ud på det store lærred – og det er vanskeligt for ikke at sige umuligt at forestille sig en fremtid, hvor filmmediet ikke fortsat har en central rolle i vores samfund som inspirator og meningsdanner.

Derfor vil vi også være på banen om 10, 20 og 50 år... Om end det nok er nogle andre personer end de, som varetager opgaverne i dag.

*Flemming Riedel
Bestyrelsesmedlem i DaBUF
siden 1979*

Poroducenparret Tøve og Regner Gråsten, der var præsmodtagere i 2008.

Ole Carlsen

Fra selskabsforening til rigtig organisation

I dag er Ole Carlsen tidligere landsformand. Han har netop rundet de 67 år og er mere fyldig og rund end da han som purung blev valgt som landsforeningens hidtil yngste landsformand.

- Dengang var Danske Børnefilmklubber en sammenslutning af en række klubber, som mødtes et par gange om året og det årlige landsmøde blev holdt på Hotel Hvide Hus på Østjyllands kyst, hvor man hyggede sig og klædte om til aftenselskabet på hotellet. Derimod ville det være helt uretfærdigt at påstå at foreningen på det tidspunkt var en særlig slagkraftig organisation.

- Der var en enkelt deltidsansat på et lille kontor på Bygmestervej i København Nordvest. Arbejdet bestod alene i at booke film for klubberne – og dermed var den potte ude, fortæller Ole Carlsen, som i sit borgerlige erhverv var lærer i Århus Kommunes Skolevæsen. Han var og er stadig leder af Århus Skolebio, som på det tidspunkt havde omkring 11.000 medlemmer.

- Når jeg tænker tilbage på mine første formandsår kan jeg godt blive helt forpustet. Foreningen skulle bygges op helt fra bunden, da mit mål var at få etableret en organisation, der på alle planer kunne varetage børn og unges filmmuligheder.

- Da jeg trådte til blev foreningen drevet udelukkende på baggrund af klubbernes medlemskontingenter. År efter år måtte vi gennem lange generalforsamlinger, hvor endeløse debatter om kontingentstigninger på 10

eller 25 øre kunne få sindene i kog. Vi flyttede landsmøderne fra det fine Hotel Hvide Hus til Klarskovgaard ved Korsør, som havde mere præg af en kursusejendom.

Her var rammerne fine og vi fik indført filmforevisninger i forbindelse med landsmødet og vi inviterede forredragsholdere og langsomt blev "de lange kjoler og pæne habitter" erstattet af lysten til at debattere og vide mere om filmens univers – og hvordan vi kunne udvikle den lokale filmklub.

10 år som formand

Ole Carlsen blev valgt i 1975 som medlem af landsforeningens bestyrelse – men hans formandskandidatur blev angrebet for at ville blive en dyr affære for foreningen, hvis han blev valgt.

Et af hovedargumenterne var bl.a. at man ikke kunne vælge en person, der boede "helt ovre i Jylland" for det kostede jo i dyre transportudgifter. Et noget besynderligt synspunkt i en demokratisk forening, synes Ole Carlsen, som peger på, at det ville være utænkeligt ikke at vælge medlemmer til Folketinget på grund af den geografiske afstand mellem hovedstaden og den enkeltes bopæl.

- Heldigvis vandt disse argumenter ikke gehør i forsamlingen – jeg vandt valget med et overbevisende stemmetal.

Da først valget var afsluttet startede det arbejde, der op gennem 70'erne og et stykke ind i 80'erne skulle om-danne Danske Børnefilmklubber til en forening med klare mål og holdninger.

På udlejernes nåde

Dengang var det at skaffe relevante film til børnefilmklubarbejdet ikke nogen dans på roser.

I dag kan DaBUF få stort set alle de film, der findes til brug i filmklubberne. Dengang var det anderledes. Da kunne vi allernådigst anmode udlejerne om at kunne benytte et begrænset film. Udvalget var begrænset, og vi skulle virkelig gå på listefødder for ikke at træde nogen udlejer over tæerne. Reglerne for forevisning af film i klubregi var meget strenge. Ingen markedsføring og ingen offentlig omtale af de enkelte film var tilladt – og man kan jo undre sig i dag over, at det overhovedet kunne lykkes at holde liv i klubberne, når man betænker, hvor vanskelige deres arbejdsvilkår var.

Udlejere truede med at blokere for udlejningen af film til klubberne

I 1976 havde vi startet DB orientering, som var et medlemsblad for alle klubberne. Senere blev det til Pråsen, som ikke blot var et medlemsblad, men beskæftigede sig med hele børnefilmområdet. Bladet fortsatte til 1999. Et af bestyrelsesmedlemmerne havde skrevet en filmanmeldelse, som var alt andet end positiv.

Den pågældende udlejer blev så vred og fornærmet over at se, at en film, som han havde stillet til rådighed for hos blev kritiseret og truede med at lukke for filmudlejningen til filmklubberne, hvis vi ikke trak den anmeldelse tilbage. Efter en langvarig nervekrig lykkedes det dog udlejeren at trække sin trussel tilbage og der blev atter ro. Men det var ubehageligt at gennemleve – fordi det mere end noget andet viste, at filmklubberne ikke blev regnet for noget. De havde bare at vise, hvad udlejerne fandt for godt – uden hen syn til relevans eller kvalitet. I dag er der heldigvis en helt anderledes forståelse for filmklubbernes betydning og krav til filmkvaliteten. Ikke kun indholdsmæssigt men også i ren bogstavelig forstand. Det skete ikke helt sjældent at klubberne fik leveret filmkopier, som var så slidte at der var flere ridser end billeder på den enkelte filmrulle. Noget sådant er jo ikke holdbart i længden – og heldigvis er det da også lykkedes at skabe forståelse for hos udlejerne at både indhold og filmens fysiske kvalitet skal være i orden, lyder det fra Ole Carlsen.

Bedømmelsesudvalget

I bestyrelsen nedsatte vi et særligt bedømmelsesudvalg, som skulle vurdere de enkelte films egnethed for de forskellige aldersgrupper og som skulle uddele en slags karakterer til den enkelte film. Udvalget skiftede karakter gennem årene – og kendes i dag i foreningen som filmudvalget, hvor ”bedømmelses”-betydningen nok findes men er stærkt nedtonet. Det havde jo lidt præg af en slags selvbestaltet censur internt i foreningen.

I de første år af mit formandsvirke blev store dele af de daværende filmtitler fjernet fra listen over brugbare film i klubberne. Det gjaldt bl.a. Far til Fire-filmene, som vi anså for at være ligegyldige underholdningsfilm, som man kunne se i en normal biograf forestilling. Vi ville mere end blot underholde. Vi ville vise smalle film, de eksotiske, de særprægede – kort sagt film, som havde noget at byde på – intellektuelt og følelsesmæssigt.

Vi havde ofte drabelige diskussioner på bestyrelsesmøderne. Og i en periode sad bl.a. den senere børnefilmkonsulent i DFI Ida Zeruneith i bestyrelsen og hun kunne om nogen debattere og var skarp og til tider meget firkantet i sin argumentation for denne eller hin film, erindrer Ole Carlsen.

Også Ulrich Breuning var med dengang som repræsentant for DFI, ligesom Flemming Riedel og Henning Elmer var at finde i bestyrelsens midte. Det samme gjaldt Hanne Elmo og Kirsten Keirstein, som var børnebibliotikarer og dem, der tog initiativ til den Rullende Børnefilmklub.

Ideen var at udbrede filmklubideen ved sommeren igennem at rejse landet rundt med mobilt forevisningsudstyr, lærred m.v. i en lejet minibus og vise film på campingpladser og andre steder, hvor børnefamilierne holdt sommerferie.

Ole Carlsen er fortsat en engageret debatter på landsmøderne.

Det var lærerigt og muntert og skabte troen på, at vi kunne udvikle hele filmklubideen til ikke kun at omfatte de mørke vintermåneder – ligesom vi i periode forsøgte at satse på børn og unges egne muligheder for selv at lave film.

Dengang var det mest avancerede en Super 8-mm optager og på bestyrelsesmøderne blev ideen om at indkøbe et antal 8-mm-optagere. Ideen blev nu aldrig gennemført, fordi man lokalt ikke helt kunne overskue, hvordan man skulle organisere det i den enkelte klub.

Man kan sige, at den nye teknologi med veludviklede mobiltelefoner med indbygget kamera har gjort det muligt for unge at lave deres egne små film. Og det er vist præcist hvad der sker inden for bl.a. det område, der kaldes ”lommefilm”.

Rivende udvikling

Op gennem 70’erne og 80’erne blev mange ideer og muligheder afprøvet og forsøgt. Nogle lykkedes andre er gemt og glemt – men når slutfacit skal gøres op, så må man konstatere, at det i den periode lykkedes at få

skabt så megen opmærksomhed og respekt om filmklubarbejdet, at der i både filmbranchen de kulturministerielle institutioner blev skabt en forståelse for, at filmklubarbejdet ikke kun var ”fem film for en hund” – men en faktor, som udfyldte sin plads i det samlede kulturbillede.

Vi indstiftede DaBUFs pris PRÅSEN og jeg havde fornøjelse at uddele den første til Ulrich Breuning og årets efter til Helge Schmidt fra Folkefilm Men sidste opgave var at overrække den til Jannik Hastrup i 1975.

Alene det, at vi gennemførte flere filmgennemsyn hvert år forskellige steder i landet, var med til at skabe respekt for vort arbejde, understreger Ole Carlsen.

Op til midten af 70’erne levede filmklubberne en lidt anonym tilværelse – ofte drevet af nogle rare og velmenende mennesker, uden andet formål end at samle børnene i den lokale biograf til at se en film. I dag er det anderledes. Det er mit indtryk, at man rigtig mange steder bruger tid og kræfter på at vælge det bedst mulige og mixe det – og samtidig er man lokalt meget mere opmærksom på betydningen af at være kendt i offentligheden... Og dermed kan man sige, at mine 10 år som formand lykkedes.

DaBUF er i dag både aktivt medlem af Dansk Ungdoms Fællesråd og har solidt fæste i Det Danske Filminstitut med repræsentation i bl.a. dokumentar og kortfilmrådet. Hertil kommer, at udlejerne ikke længere betragter filmklubberne som et ligegyldigt underholdningselement – men består af folk, som tager deres opgave som formidlere alvorligt, slutter Ole Carlsen, og tilføjer at han da han blev pensionist startede Århus MiniBio, der viser film i biografen for 3-5 årige i samarbejde med Børnekulturhuset og Børn og unge afdelingen.

fler-

Søren K. Lauridsen

I min tid..!

Notater fra min formandsperiode i forrige århundrede - fra 1985-2000.

Der var grund til at ønske STORT tillykke med DaBUFs 60 års jubilæum her i starten af november, som blev markeret med en storartet reception, hvor det på dagen d. 2. november var præcis 60 år siden, at Danske Børnefilmklubbers Landsforening blev stiftet ved et møde på Vartov. Som tidligere landsformand gennem 15 år var det mig en særlig glæde at modtage den guldnaal, som jeg fik overrakt på dagen af formand Tina Just Hahn, og være med til at ønske tillykke til en landsforening, som fortsætter fremad til gavn og glæde for stadig nye generationer af børn og unge. Hvor er det dejligt for en tidligere formand at være vidne til!

DB i sidste halvdel af 1980'erne

Da jeg tog over på formandsposten efter Ole Carlsen i det der dengang hed Danske Børnefilmklubber (DB), blev jeg af alle betragtet som 'en overgangsløsning', bl.a. fordi jeg ikke kom indefra - fra selve klubområdet. Det var lidt skæbnens ironi, at jeg blev den længst siddende landsformand i 25% ud af de 60 år landsforeningen har eksisteret, men det var - som jeg husker det - 15 utroligt spændende år, som blev præget af både nye udfordringer, ny udvikling og en række nye samarbejdsområder.

Danmark fik en epokegørende ny filmlov i 1982, hvor børne- og ungdomsfilmene opnåede en hidtil uset markant placering. Loven bestemte nemlig, at 25% af de samlede statslige midler til filmproduktion, skulle bruges til produktion af film til børn

og unge. Andre væsentlige bestemmelser i loven var, at stillingen som børnefilmkonsulent blev lovfæstet som en stilling fælles for de to institutioner i dansk film, nemlig Det danske Filminstitut, som tog sig af spillefilm, og Statens Filmcentral, som tog sig af kort- og dokumentarfilm. Mulighederne for importstøtte til mere "smalle" børnefilm forbedres ligeledes væsentligt i loven.

Børne- og ungdomsfilmene fik med andre ord forbedrede forhold ved indgangen til 1980'erne. Det gav sig da også udslag i at en række nye særdeles vigtige danske børne- og ungdomsfilm blev produceret i de nærmest følgende år. Det drejer sig eksempelvis om film som *Otto er et næsehorn* (1983), *Zappa* (1983), *Samson og Sally* (1984), *Busters Verden* (1984), *Hodja fra Pjort* (1985) og *Valhalla* (1986). Alle film, der blev fantastisk populære i børne- og ungdomsfilmklubberne op gennem 80'erne og senere.

Organisatorisk var slutningen af 80'erne præget af, at den nye bestyrelse i DB gennemførte nogle vedtægtsændringer, som betød, at Danske Børnefilmklubber fik en ny og mere tidssvarende formålsformulering, ligesom der skete en nyorientering organisatorisk med indførelse af en mere decentral og breddeorienteret struktur. Fra 1989 blev det således vedtaget, at landsforeningen fastlagde nogle udviklingsmål i et handlingsprogram hvert andet år.

Det bør også nævnes, at det i 1980'erne lykkedes at få overbevist de statslige institutioner om, at det arbejde, der udførtes i klubregi kulturpolitisk var af stor betydning. Si-

den 1989 har Danske Børnefilmklubber fået et årligt driftstilskud fra Det danske Filminstitut og har desuden - gennem årene - modtaget finansieringstilskud til en række delprojekter.

Et væsentligt projekt fra de år var 'Den rullende Børnefilmklub', som egentlig var et projekt, der var startet i Ole Carlsens formandstid. I den nye udformning kørte projektet sin første tur i 1988 og blev taget op igen i 1991. Projektets ide var at give børn og unge i områder, hvor der ikke var nogen børnefilmklub, en mulighed for at se og opleve film i et socialt samvær og derefter i et videre perspektiv at få startet nye klubber og profileret børnefilmklubarbejdet.

Det filmpolitiske engagement

Også i 1990'erne kom der en ny

filmlov. Det skete dog først i 1997, hvor Folketinget nedlagde Statens Filmcentral og i det nye Filmhus, der blev placeret i Egmont-bygningen, lavede en ny filmisk enhedsorganisation gennem en reorganisering af Det Danske Filminstitut (DFI), som kom til at omfatte både kort- og dokumentarfilm og spillefilm.

I Danske Børnefilmklubber som interesseorganisation så vi på sagen med positive briller. Som en organisation, der skulle samarbejde med begge børnefilmkonsulenter, var vi selvfølgelig interesseret i, at der blev skabt de bedst mulige samarbejdsflader til begge. I vores tidsskrift 'Pråsen' gik vi aktivt ind i debatten med flere kommentarer og fremsatte bl.a. en ide om en tværgående dansk børnefilmfond, der kunne koordinere midlerne til produktion af specielt de

Søren K. Lauridsen, formand gennem 15 år er den formand, som har bestridt formandshvervet længst.

børnefilm for de mindste børn og mellemgruppen, som var så hårdt savnet i klubsammenhæng i disse år.

Ser vi på filmforbruget i klubberne ud fra sekretariatets statistik over de 25 mest bookede film hvert år, så viste disse tal at det stadigvæk var en række børnefilmklassikere som *Dunderklumpen* (1974), *Storm Boy* (1976), *Brødrene Løvehjerte* (1977), *Gummi-Tarzan* (1981) og *Alle vi børn i Bulderby* (1986), der lå overraskende godt placeret. Så der var en grund til at Astrid Lindgren fik en Prås-pris i 1997!

Det internationale engagement viser, at der er masser af liv og vitalitet i DaBUF

Dansk Ungdoms Fællesråd og landskonsulentordningen

Samtidig med at Danske Børnefilmklubber opretholdt og intensivere det filmpolitiske engagement begyndte landsforeningen allerede i slutningen af 80'erne at søge nærmere tilknytning til Dansk Ungdoms Fællesråd gennem observatørstatus i fællesrådet. Det betød, at Danske Børnefilmklubber på længere sigt i 1990'erne blev placeret mere centralt samfundsmæssigt på linje med andre børne- og ungdomsorganisationer. Men det betød også, at landsforeningens virksomhed i starten af 1990'erne blev lagt an på at børne- og ungdomsfilmklubarbejdet kunne

blive accepteret som et stykke idebetonet kulturelt formidlingsarbejde, som har væsentligt betydning for børns dannelse og udvikling – på linje med andre idebestemte organisationer, hvis ideologi bygger på politiske, religiøse eller andre ideer.

Allerede i 1994 ansøgte Danske Børnefilmklubber om at overgå fra observatørstatus til fuldgældigt medlemskab af DUF, men først i november 1996 lykkedes det at opnå status som ordinært medlem af fællesrådet, men vi blev stadig ikke godkendt som en idebestemt organisation. Det er glædeligt, at DaBUF senere i 00'erne har fortsat med et stadig mere intensivt DUF-arbejde og opnået direkte repræsentation ind i en række af DUFs styrende organer. Det er centralt at fortsætte samarbejde med andre børne- og ungdomsorganisationer og forsøge at påvirke fremtiden ad den vej.

Med udgangspunkt i de 2-årige handlingsplaner igangsatte Danske Børnefilmklubber i 1995 en landskonsulentordning som et forsøg. Hensigten var at man gerne ville gøre en ekstraordinær indsats for at få oprettet flere nye klubber og tilbyde et væsentligt øget serviceniveau for medlemsklubberne i det hele taget. Hovedelementerne i landskonsulentarbejdet var derfor klubkontakt og rådgivning i forhold til medlemsklubberne, opbyggende virksomhed og støtte i etableringsfasen til nye klubber, forhandlinger med lokale myndigheder, men naturligvis også medvirken ved tilrettelæggelse af kurser, filmgennemsyn og regionsmøder – noget af det som altid har været en hovedhjørnesten i børne- og ungdomsfilmklubarbejdet.

Det internationale arbejde

Det internationale arbejde tog vi også for alvor fat på i 90'erne, selv om det slet ikke tåler sammenligning med landsforeningens engagement i

00'erne, hvor globaliseringen kom på dagsordenen.

På nordisk plan var Danske Børnefilmklubber deltager i de nordiske børnefilmmønstringer og senere børnefilmfestivaler siden de startede i Stockholm i 1978. Det har været væsentligt, at man hvert andet år har kunnet mødes med børnefilmfolk fra det øvrige Norden til drøftelser om børne- og ungdomsfilm både i produktionsleddet og indenfor formidlingsområdet. Andre internationale markeringer var deltagelse ved filmfestivaler i Berlin og Annecy. Men også Nordische Filmtage i Lübeck og studiedage i Scheersberg ved Flensburg var på programmet.

Det er særdeles glædeligt, at netop det internationale område er blevet udviklet i de seneste år og det er mit indtryk, at rigtig mange specielt unge klubfolk nu deltager her. Jeg læser i 'Pråsen' med stor begejstring om jeres deltagelse i Giffon i Italien og fortsat i Berlin, men også om andre initiativer med direkte implementering af en dansk børne- og ungdomsfilmklubmodel i eksempelvis Syd-afrika. Det er godt gået – og viser at der er masser af liv og vitalitet i DaBUF.

Det nye Ekko

Tidsskriftet Pråsen fortsatte frem til 1998 som Danske Børnefilmklubbers ansigt udadtil. Her signalerede Det Danske Filminstitut i forbindelse med ansøgning om det årlige tilskud, at man ønskede en sammenlægning af 'Pråsen' og tidsskriftet 'Klip', som blev udgivet af Dansk Film- og Medielærereforening. Instituttet ønskede et moderniseret, inspirerende og kritisk tidsskrift, der kunne reflektere børn og unges oplevelser af levende billeder i et bredt kulturelt perspektiv, men også et tidsskrift der kunne bringe mere pædagogisk artikler om læring og formidling samt artikler omkring produktion af levende billeder i det moderne samfund.

Arbejdet med udformning af et idegrundlag for det nye tidsskrift gik i gang og i februar 2000 udkom det første nummer af Filmmagasinet Ekko, som et nyt såkaldt 'semi-professionelt' tidsskrift. Der var dengang tale om et filmmagasin, som var et brugerorienteret tidsskrift, hvis primære målgruppe var undervisere og kulturarbejdere – også i børne- og ungdomsfilmklubberne. Undervejs ydede DaBUF uvurderlig sekretariatsbistand og fin opbakning til den nye bestyrelse og redaktør, bl.a. i form af et kollektivt abonnement plus anden støtte i Ekkos første år. Nu er udviklingen i Ekko så vendt den vej, at vi i dag ikke kun er et brugermagasin, men i høj grad også præget af interessenter fra filmbranchen. På godt og ondt. Så fra 1. september 2012 er vi blevet en erhvervsdrivende fond i stedet for foreningsstrukturen, men selv om DaBUF ikke har sæde i den nye fondsbestyrelse, så kan vi forhåbentlig få et fortsat godt og respektabelt samarbejde fremover.

Afsluttende bemærkning.

Det er fantastisk at se en landsorganisation, der har formået at holde fast i en periode, hvor informationsteknologiens digitale multimedier vælter ind over os og skaber nye distributionsformer for billede og lyd fra den ene dag til den næste. Her har DaBUF formået at fastholde sin position – hvilket er ganske imponerende – og det er nok fordi det ikke bare drejer sig om formidling af film, men også om at skabe en kvalitativ oplevelse for børn og unge i et socialt fællesskab. Det er der måske ikke så meget nyt i, for det har egentlig mere eller mindre været børne- og ungdomsfilmklubbernes opgave gennem alle de 60 år landsforeningen har eksisteret, men det er imponerende, at den kvalitet og det drive har overlevet i en stadig mere vanskelig informationsteknologisk kontekst.

Søren K. Lauridsen.

Jette Carlsen

Fuldt tempo

Landsformand 2000-2007

På landsmødet i 2000 var der vagtskifte i DaBUF. Landsforeningens mangeårige formand Søren K. Lauridsen trådte tilbage og landskonsulent Jette Carlsen indtog formandsstolen. I Jettes formandsperiode blev en række af de ideer og initiativer, som var blevet drøftet og besluttet i årene forud sat i søen.

Foreningens medlemsblad, PRÅSEN blev sammen med filmlærerforeningens blad KLIP nedlagt og et nyt fælles filmmagasin så dagens lys; EKKO blev titlen på det nye blad, som i dag er både levedygtigt og velansket – men også kritiseret for sin opmærksomhedssøgende stil.

Etableringen af Station Next tog ligeledes sin begyndelse omkring årtusindeskiftet med DaBUF som en aktiv partner i skabelsen af et filmmiljø, hvor unge uprøvede kræfter kunne boltre sig og lære håndværket. Foreningen fik egen hjemmeside og en ny landskonsulent i form af Ebbe Preisler. Kurser i filmformidling og filmklubprojekter for de allermindste så dagens lys. Sideløbende udviklede teknikken sig. Den efterhånden klassiske videofilm var ved at blive afløst af den nye DVD-teknologi.

I modsætning til dengang videoen kom på markedet var der ikke samme frygt for, at den nye teknologi ville betyde biografdød. Tværtimod var man optimistisk og i bestyrelsen drøftede man, hvordan den nye teknik kunne anvendes i filmklubarbejdet – ligesom samarbejdet og kontakten til Dansk Ungdoms Fællesråd blev intensiveret op gennem 00'erne... Også udadtil fik foreningen mere fo-

Jette Carlsen, formand gennem syv år

kus på betydningen af at blive set. Kronikker og indlæg i dagblade og Samvirke er blot eksempler på initiativer, der blev taget.

Og ved regeringsskiftet i 2001 blev der afsendt et åbent brev til den nye konservative kulturminister Brian Mikkelsen med det klare signal, at frivillighed er godt – men uden støtte kan det sjældent overleve.

Det lykkedes at få valgt en ung DaBUF-repræsentant ind i DUF. Det var den unge Andreas Mohr fra Lemvig, som fik sæde midt i DUF's styrelse. Det lykkedes at få sat fokus på ungdomsudvalget i DaBUF og med de unges ideer og foreningens midler blev der gennemført en lang række aktiviteter målrettet de helt unge.

Alene det faktum, at man kun ganske få steder i landet havde de unge med i beslutningsprocessen i den enkelte klubbestyrelse var en kamp op ad bakke. Langsomt men sikkert lykkedes det at øge de unges repræsentation i de lokale bestyrelser – ikke til nogen astronomisk høj deltagelsesprocent – men dog en begyndelse, som op gennem 00'erne blev udviklet mere og mere.

I 2002 stod DaBUF midt i sit 50 års jubilæum: Det blev til en spændende jubilæumsbog, hvor det meste af historieskrivningen blev samlet, jubilæumsaktiviteter landet rundt og en hel temaaften på DR2 blev resultatet af den runde fødselsdag.

DaBUF's Nyhedsbrev udkom i stadigt større omfang – fyldt med artikler og inspiration til det daglige filmklubarbejde. Og fra at være en fotokopieret sag blev det langsomt løftet ind hos en bogtrykker og en professionel layouter, som bidrog til at bladet fik mere tyngde og præsenterede sig bedre. Som led i den samlede strategi for at blive mere klare og synlige vedtog bestyrelsen ligeledes en række handlingsplaner med høje mål og deltagelse i en lang række nationale og internationale aktiviteter. Filmfestivalen BUSTER er blot et eksempel på, hvor bestyrelsen lagde sit vægtflod i den daglige kamp for at sikre og støtte filmformidlingsdelen af den danske filmverden.

Internt kørte tingene i hastig gænge – men en trist sag udviklede sig omkring 2007, da bestyrelsen følte sig tvunget til at opsiges samarbejdet med daværende landskonsulent Ebbe Preisler. Det medførte en lang og pinefuld retssag, som foreningen vandt.

*Frivillighed
er godt – men uden
offentlig støtte
holder det ikke
på lang sigt*

I 2008 ønskede Jette Carlsen at afgå som formand – og som ny formand blev valgt Tina Just Hahn, som i skrivende stund fortsat er landsforeningens aktive formand.

Jette Carlsen var en ihærdig og flittig formand med hjertet i rette side, som hun yndede at sige. I hendes formandsperiode lykkedes en lang række projekter – og mange gode ideer blev lagt i støbeskeen til realisering senere. En del af disse er nu gennemført – og med succes.

fler-

P.S. Jette Carlsen har ikke ønsket at skrive om sin formandstid til jubilæumsnummeret. Derfor er der foretaget en sammenskrivning af de mange aktiviteter, der skete i de år – ud fra bestyrelsesreferater, nyhedsbreve og andet materiale, der kan tegne et omrids af perioden.

Tina Just Hahn

Ny struktur

Landsformand fra april 2008

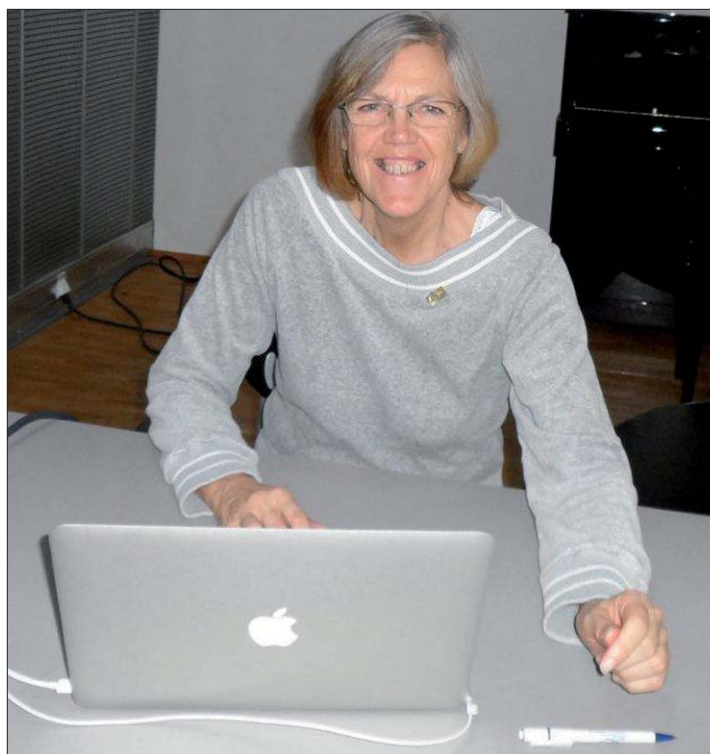
Det er en fornøjelse at være landsformand i en forening med så meget potentiale. Ikke alene er der mange menneskelige ressourcer, der er også en stor sprudlende idérigdom blandt bestyrelserne i klubberne. Det stiller selvfølgelig nogle forventninger og krav til DaBUFs bestyrelse om at holde trit med udviklingen. DaBUFs bestyrelse og jeg som formand har da også et ambitionsniveau, der tit kan gøre os alle lidt stakåndet.

Når jeg ser tilbage på, hvilke forandringer jeg har været med til at skabe, synes jeg nu, det ser helt godt ud. Lad os sammen tjekke ud, hvad der er sket de seneste fem år.

Det første jeg kastede mig over var *strukturen* i bestyrelsen og på sekretariatet. Vi har jo og har altid haft et velfungerende sekretariat, men på flere områder var opgavefordelingen noget uklar, vi fik i fællesskab lavet en struktur, der gjorde det mere klart, hvem der lavede hvad hvornår. Med hensyn til strukturen i bestyrelsen, blev det således at alle bestyrelsesmedlemmer havde hver deres udvalg (udvalgsformand), de var ansvarlige for idémæssigt, afviklingsmæssigt og økonomisk.

Bestyrelsesmøderne gik fra at være mest orientering fra det, der var passeret til idé og værdi diskussioner og fremtidsplanlægning. Dette har bevirket, at foreningen har haft mulighed for at følge med udviklingen. Sidste nye tiltag er video møder i udvalgene, det spare både rejsetid og penge.

På vores landsseminar er der blevet afholdt *workshops* til glæde både for

Tina Just Hahn, nuværende formand for DaBUF

klubbernes bestyrelser, men sandelig også for DaBUFs bestyrelse. Her får vi et mere indgående kendskab til, hvilke tanker der rører sig i klubberne, hvilket hjælper os med at udvikle foreningen i den ønskede retning.

Vi kunne se, at der var brug for en mere *organiseret form for medlemstilmeding*, der kunne afhjælpe klubberne i det daglige og også gøre afrapporteringen om medlemstal over og under 30 år til DaBUF mere sikker (hensynet til vores økono-

miske støtter). Vi fik skabt et godt system "DaBUFBio", der kunne tilgodese klubbernes ønsker. Udviklerne af systemet var hurtige til at justere, når der kom forespørgsler eller klager fra brugerne, hvilket har gjort systemet meget populær blandt de af vores klubber, der anvender systemet. Sidste nye tiltag er en AP, der gør det muligt for børnene og de unge, at tjekke program og spilletider for deres hold.

*Børnebiffen
er et af de seneste tiltag,
hvor de helt små guides ind
i filmklubmiljøet*

DaBUF er ligeledes den økonomiske garant for, at de penge der kommer ind via DaBUFBio, går det rigtige sted hen. Der kan bruges forskellige betalingskort og også kontantbetaling i systemet. Ligeledes kan systemet lave en fil til trykkeren, med de oplysninger der skal stå på medlemskortet, og vupti ligger medlemskortene klapet og klar til udlevering.

Det har været en stor hjælp, både for de klubber der bruger systemet og DaBUF, og det har givet den gennemsigtighed som DUF efterlyser.

Lad os blive i IT afdelingen, her har vi fået skabt en helt *ny hjemmeside*, som på flere områder er meget mere brugervenlig end den gamle. Vi har fået et bedre filmbestillingssystem, hvor klubberne selv kan følge sagsbehandlingsgangen med de bestilte film. Hjemmesiden arbejder vi fortsat med at udvikle til gavn for jer brugere. Lejfilmnu hjemmesiden er også under udvikling, det er blandt andet her, I kan finde de DVD'er, I skal bruge.

Mere IT udvikling er vores fantastiske aftale med *Filmstriben*, den indebære, at klubberne kan vise film direkte fra filmstriben. Her ligger en nærmest uendelig skat af kortfilm og dokumentarfilm, som er særdeles anvendelige i klubberne, enten til at sammensætte en pakke til minierne (3 – 5 år) eller til at vise en lille kort forfilm inden den lange film.

Et vigtigt skridt i DaBUFs udvikling er også at gøre *DVD klubberne* til "rigtige" klubber. Hidtil havde DVD klubberne ikke stemmeret på generalforsamlingen, men da en DVD klub er et godt alternativ til områder

med manglende biograf, besluttede vi at DVD klubber og 35mm klubber skulle ligestilles. Nu står vi med en ny udfordring, for ikke mange filmklubber er 35mm klubber mere, hvad skal det så hedde DCP klubber eller hvad?

Vi har også indgået en aftale med *Nordisk film vision og Filmcompagny* om leje af DVD og Blue Ray til gavn for både "35mm" klubberne og DVD klubberne. Disse aftaler bliver mere og mere vigtige, da digitaliseringen i nogle tilfælde betyder, at filmene forsvinder alt for hurtigt fra DCP'en, og derfor kun kan fås på DVD eller Blue Ray.

Vores medlemsblad "*Nyhedsbrevet*" har gennemgået en stor forandring, både på designet og indholdssiden. Bladet er blevet en god blanding af klubstof, filmstof, nyhedsstof, meddelelser, beskrivelser af arrangementer og meget mere. Bladet har også skiftet navn til "Pråsen", som den pris vi uddeler én gang om året hedder, og som bladet hed for mange år siden.

Vores *filmkatalog* har også undergået en forandring, både grafisk og indholdsmæssigt. Ud over filmbeskrivelserne og vurderingerne er der nu også kommet forslag til, temaer I kan brug ved indledningen af filmen, og der er kommet en masse ekstra oplevelsesmuligheder med personer fra filmbranchen, som vi har indgået en fordelagtig aftale med. Dette med at udvide filmoplevelsen med små events før eller efter filmvisningen, bliver mere og mere udbredt i klubberne, dejligt.

På det redaktionelle plan, er der også kommet *tre foldere*, "*DaBUF videncenter for landets filmklubber*" der forklarer hvad DaBUF er. "*Den danske filmklubmodel*" er udkommet på engelsk, italiensk og selvfølgelig på dansk. Den fortæller, hvordan den danske filmklub model er bygget op

og, hvad børnene og de unge får ud af at være med i en filmklub. "*Filmklubben i lokalsamfundet*" er tænkt som en hjælp og opfordring til at inddrage ALLE børnene i den lokale filmklub. Det vil sige børn i den almindelige folkeskole, privatskolerne, specialskolerne og sprogskolerne. Dermed ville man åbne dørene for grupper, vi ikke ser så mange af i vores klubber nemlig - handicappede, børn med diagnoser, flygtninge og andre.

Børnebiffen er på det administrative og udviklingsmæssige plan overgået til DaBUF, det er en proces, der har taget lang tid. der er meget, der skal falde på plads i en sådan overlevering, for at "barnet" kan leve videre stærkt og sundt. Det er en naturlig forlængelse af vores filmklubarbejde nu også at have de 3 -5 årige med gennem deres institution, ligesom vi har dem med på vores minihold sammen med deres familie. Vi er meget glade for at have Børnebiffen med i DaBUF regi.

Vi er kommet godt i gang med det *internationale* arbejde. Efter at have bevæget os ud på forskellige børne- & ungdomsfilmfestivaler blev vi opmærksomme på, at vores model for filmklubvirksomhed er unik. Da Syd-

afrika spurgte, om vi havde lyst til at indgå i et samarbejde, tog vi skridtet som har ført os vidt omkring. Vi afsluttede første del af det store filmklubprojekt i Johannesburg i august i år.

Første del indebar, at vi aktiverede seks unge i at skabe filmklubber i Johannesburgs syv regioner. De tre unge danskere arbejder på projektet i seks måneder og de tre sydafrikanske unge arbejder dags dato stadig på anden del af projektet, der løber til februar 2013. Projektet ser lovende ud, der er allerede etableret seks filmklubber til glæde for de unge, som får dyrebare erfaringer med at drive en filmklub, men i særdeleshed også for de børn og unge, der kommer til filmklubben for at se og snakke om filmene i filmklubberne. Hele projektet løber i 12 måneder og februar 2013, skulle der gerne være en filmklub i hver af de syv regioner i Johannesburg.

Vi er i gang med at undersøge mulighederne for at starte et lignende projekt i Jordan. Vi har igennem International Federation of Film Societies (IFFS) fået kontakter verden over. Herigennem også kontakt til både Norge, Sverige, England og Irland som vi er ved at udbygge samarbejdet med.

Vores fokusområde der skulle sætte fokus på, at klubberne afspejlede det samfund de er en del af, har bevirket at fire klubber har søgt om støtte til forskellige tiltag, foreningsåret er ikke omme endnu, der kan stadig komme flere. Ansøgningerne dækker børn med anden etnisk baggrund en dansk, multihandicappede-, synshæmmede-, ADHD- og svagtbegavede børn.

Vi har haft et ønske om at oprette filmklubber på gymnasierne, det er så småt ved at komme i gang, men der er plads til mange flere gymnasieklubber.

Det er en glæde for mig at se, at så mange af bestyrelsens ønsker er blevet opfyldt, når jeg sidder og kigger på listen, føles det næsten som juleaften. Det er en gave at få lov til at være med til at udvikle og vedligeholde en så samfundsmæssig værdifuld institution, som børne- og ungdomsfilmklubidéen er. Med alle de ildsjæle der er rundt om i klubberne, er jeg sikker på, at jeg og DaBUFs bestyrelse ikke får lov til at hvile på laurbærbladene. Vi skal videre skal vi.

Det er vores seneste tiltag om at tjekke DaBUFs virke nu og i fremtiden et godt eksempel på. Her er der kommet mange gode idéer på bordet fra klubberne, og DaBUFs bestyrelse er sammen med konsulent Jan Helmer-Petersen ved at arrangere regionsmøder ud fra de ønsker, der er kommet ind gennem spørgeskemaerne.

En fantastisk forening at stå i spidsen for, tak fordi I giver mig mulighed for at gøre mit ypperligste til glæde for alle jer i klubbestyrelserne og dermed også til glæde for alle de mange børn og unge, der kommer i jeres klubber. Tak for et godt samarbejde, jeg glæder mig til at fortsætte det med fremtidsjekket for øje.

Landsformand, Tina Just Hahn

40 år i Køge

Hønsemutter kender de

Der findes næsten ikke det barn eller teenager i Køge, som ikke kender Hønsemutter. Det er nemlig hende nede fra biografen, som ungerne siger – og selv om biografen ligger på byens gamle torv, så er det her, at tusindvis og atter tusindvis af børn, og unge har travet til, når den lokale børnefilmklub Hønseringen inviterede ind i salens mørke for at se og sanse hundredvis af film – udvalgt netop med deres alder og modenhed som sigtemål.

Hønseringen er ingen hel almindelig filmklub – og dog. Den deler på mange måder skæbnefællesskab med stribevis af andre børne- og ungdomsfilmklubber over hele landet. Netop i år har klubben kunnet fejre sit 40 års jubilæum – med samme person som den faste rorgænger og holdepunkt for klubbens ve og vel. Lisbeth Hoffmann er ikke formand – ej heller leder af klubben. Hun er blot Hønsemutter som hun selv udtrykker det med et stort smil. Og hun ligner godt nok en rigtig hønemor, som tager hånd om de hundredevis af ”kylinger”, der kommer forventningsfulde i børnefilmklubben gang efter gang.

I Køge ligger den kendte fabrik Junckers, der producerer de fineste parketgulve, som ligger rundt i tusindvis af danske hjem.

Filmklubben Hønseringen er ikke lige så kendt landet rundt – men i Køge og Omegn findes næppe et eneste barn, ung eller voksen, som ikke allerede går eller har gået i Hønseringen. Faktisk har Lisbeth Hoffmann været med siden starten af klubben at hun i dag møder gamle medlemmer, som kommer med deres børn for at opleve dette særlige i se film sammen med andre jævnaldrende.

Lisbeth Hoffmann, formand for Børnefilmklubben Hønseringen i Køge er kendt i hele byen som Hønsemutter.

Dengang var der ikke rigtig noget filmtilbud ud over det almindelige biograftilbud. Vi mand og jeg var ganske unge og en dag fik vi ideen om at starte en filmklub – uden at tænke nærmere over, at det ville blive så stor og vedvarende en succes, fortæller Lisbeth Hoffmann.

I de første år drev min mand og jeg klubben og klarede alt fra filmbestillinger, medlemskontingenter, aftaler med bogtrykker, fordeling af brochurer, afvikling af filmforestillinger osv. Og det der startede som en sjov ide viste sig at være holdbar – og selv om det fra tid til anden kunne være lidt træls, så er man jo nødt til at følge op på det hele tiden, da børnene jo forventer, at ”deres” filmklub lever og giver dem gode muligheder for at se film i de rammer, som filmklubben kan levere.

Biograf med atmosfære og stil

Biografen er byens eneste. For år tilbage var der flere valgmuligheder – og selv om Køge ligger kun en halv

times kørsel fra hjertet af København, så er byen et levende eksempel på en lille provinsby, hvor de fleste kender hinanden – og støtter hinanden.

Biografen i Køge er formentlig den eneste biograf i hele kongeriget, som har en vægbeklædning af Junckers Parketræ. Selv om det er mange år siden, at de store vægflader blev beklædt med det dyrebare træ, så repræsenterer det ikke alene en anseelig formue – men samtidig er det med til at give hele biografrummet en stil og atmosfære, som er unik.

Hvert år når vi starter sæsonen, får alle børnene historien om træet på væggene, og i dag har ingen fantasi til at forestille et biografrum med gips/betonvægge iklædt plastmaling, lyder det fra Hønsemutter.

Køgebiografen har ligget på Torvet lige så længe hun kan huske, og selv om der er stærke finansielle kræfter i

gang med nogle planer om at bygge en ny biograf i byen i forbindelse med et større indkøbscenter, så skal filmklubben nok bestå.

Vi har 206 pladser i biografen. Og det er en fornuftig størrelse – en ny stor biograf vil formentlig kunne rumme det dobbelte antal pladser – men det er jo ikke sikkert, at man kan fylde så mange pladser op – heller ikke i den daglige biografhverdag. Den gamle biograf er en biograf, indrettet på en måde, der skaber intimitet og hygge på en og samme tid. Og det elsker børnene. Og når de er store nok til selv at tage i biografen, ja så kender de den og har et forhold til den gennem deres medlemskab af filmklubben, lyder det fra Hønsemutter.

Samtlige Køgeborgere er medlem

Køge rummer godt 36.000 indbyggere svarende til indbyggertallet i f.eks. Rødovre Kommune på Københavns vestegn.

*Stort set
samtlige
indbyggere
under 40 år har
været medlem af
filmklubben
gennem deres
opvækst de
seneste fire
årtier*

Der er altid fuldt hus i Hønseringen, når filmene ruller over lærredet.

Gennem årene har filmklubben Hønseringen haft et nogenlunde stabilt medlemstal på godt 1200 børn. Statistisk set betyder det, at stort set samtlige borgere under 40 år har været medlem af filmklubben i de første år af deres barndom.

Ja, smiler Hønsemutter, det er rigtig mange, der er gået gennem "mine" hænder, som selv har arbejdet som pædagog de seneste mange år. Som purung blev hun sat i lære som boghandler, men det var ikke rigtig sagen, så da chancen bød sig sprang hun fra boghandlerbranchen og ind på et børneseminarium og var både leder og almindelig pædagog i sit lange arbejdsliv. Og i fritiden var det Hønseringen, som lagde beslag på en stor del af hendes fritid.

- De færreste forestiller sig, hvor meget arbejde, der er med at drive en

børnefilmklub. Opgaverne er mange og jeg sætter en ære i selv at være der ved hver forestilling – selv om jeg har en god stab af forældre, der hjælper til – ligesom at vor biografdirektør Laila er et fantastisk menneske, der støtter og hjælper – ikke mindst med en række praktiske ting som f.eks. regnskabet, der jo skal stemme hver gang.

Også Køge kommune er en aktiv medspiller, der støtter klubben med et årligt tilskud. Da trådte kommunen til og har siden stået ude i kulisserne parat til at understøtte, hvis det skulle blive nødvendigt. Det er godt at vide og giver den arbejdsro, som er nødvendig for at klubben skal kunne fungere og ånde.

Bestyrelsen består af en person
I Hønseringen har man ikke en tradi-

tionel bestyrelse, som det kendes fra en lang række af filmklubber landet rundt. Ikke fordi Lisbeth Hoffmann ikke er demokratisk sindet, men alene fordi klubben blev startet på privat initiativ for præcis 40 år siden – og det har egentlig fungeret fint i alle årene uden en formel bestyrelse.

- Det kunne lyde, som om jeg var helt alene om at drive klubben, men sådan er det heldigvis ikke, ler hun. Vi har en meget stabil skare af forældre, som hjælper til med afvikling o.lign. året igennem. Selve filmrepertoiret udvælges efter de kriterier, som bl.a. DaBUF står for. Endelig støtter og hjælper biografdirektøren til med mange praktiske spørgsmål. Selvfølgelig kunne det være rart indimellem at have en fast bestyrelse – men Hønseringen er blevet så stor en del af mit liv, at jeg ikke har "råd" til at

foretage eksperimenter, der kunne bringe klubbens liv i fare. Vi har én gang prøvet at være lige ved at lukke for mange år tilbage pga. en frivilligs letsindige omgang med klubbens midler. Den tid ønsker jeg ikke tilbage. Det er et tillidshverv af de store at være i forreste række for at skabe et godt film- og fritidstilbud for byens børn. Og selv om jeg efterhånden nærmer mig de 70, så vil jeg fortsætte, så længe kræfterne rækker. Og de holder forhåbentlig mange år endnu, lyder det optimistisk fra kvinden, der kendes af alle børn i byen som deres egen Hønsemutter.

fler-

Henrik Bo Nielsen

Den nye virkelighed

Henrik Bo Nielsen, Direktør DFI

At fylde 60 år er ikke det samme som at gå på efterløn. De fleste har rigtig mange gode år foran sig – det samme gælder DaBUF, som netop har passeret sit 60 års jubilæum. Og udfordringer er der nok af. Det mener direktøren for Det Danske Filminstitut, som er en central figur. Når det handler om, hvordan filmbranchen og filmens muligheder ser ud i dag og om føje år.

Der er ingen tvivl om, at filmklubberne udgør en helt afgørende faktor i den fødekæde, som naturligvis skal til for at sikre filmens overlevelse i dette land. Uden publikum, ingen biografer – og uden biografer – ja, tænk selv videre, lyder det eftertænksomt.

- I min barndom i slutningen af 60'erne var der grøde i udviklingen. TV havde for alvor vundet sit indtog. Biograferne fandtes og filmproduktionen verden over rullede derud a. Midnatsbiobegrebet var velkendt blandt tidens unge – og selv om repertoire var mere end diskutabelt, så trak de sene forestillinger fulde huse i de lokale biografer.

- Man kan også konstatere, at netop i 70'erne synes filmklubberne at toppe rent medlemsmæssigt for i de følgende årtier at falde en smule. Det kunne være anledning til bekymrede panderynker, men jeg tror man skal se det i det lidt større perspektiv.

- Dengang kunne man producere film med rene teenageproblemer som det bærende. Tænk blot på Mig og Charlie, Lad os være, Ballerup Boulevard og stribevis af andre ungdomsfilm. Danmark høstede mange priser og i udlandet stod man i kø for at kigge over skulderen. Det gør man ikke

længere – ikke fordi danske filmproducenter og manuskriptforfattere eller skuespillere er blevet dårligere – men alene fordi filmfolk i udlandet er blevet dygtigere til også at lave film, understreger Henrik Bo Nielsen.

Samtidig er der sket en lidt upåagtet udvikling i de unges filmvalg. I 70'erne tiltrak film med specifikke ungdomsproblemer de unge. I dag er det anderledes. Unge ser film, som er beregnet for betydelig ældre publikummer. Det er ikke usædvanligt af en ung fyr på 14-15 år går i biografen for at se film, som måske mere er beregnet for unge på 25-30 år. De vil hellere se film af mere spektakulær karakter end film, som roder rundt i deres egen aldersbetingede navle. Og det er måske en af forklaringerne på, at filmklubberne de senere år har mistet terræn netop blandt teenagerne, siger DFI-direktøren.

Løsningerne er mangeartede

- I et medielandskab med mange forskellige filmformater og billedmuligheder syens det vanskeligt at konkurrence om de unges gunst. Men jeg tror på, at det fortsat vil kunne lykkes, men vi er nødt til at erkende, at "film" ikke kun er noget, der vises i biografen. Computerteknologien og tv'et hoster sien andele. Og med de nye smartphones kan man jo sidde helt for sig selv i bussen og se, hvad man lyster. Det er især svært at konkurrere med de relativt små budgetter vi råder over her i landet sammenlignet med de milliardstore filmbudgetter, producenterne har i USA. Men hvis vi handler fornuftigt kan vi noget, som ingen andre kan levere, nemlig film af høj kunstnerisk kvalitet med udgangspunkt i dansk tankemåde.

- Filmen "Drømmen" er et eksempel

på en film, som gav genlyd langt ud over rigets grænser, fordi historien trods danske kornmarker er universel i sin problemstilling. De fleste kan genfinde sig selv og derved bliver filmen også vedkommende.

"Den store Bjørn" er et andet eksempel, hvor vi har den gode historie men et skrabet budget. Alligevel lykkes det at skabe en flot film.

- Jeg bliver ofte spurgt om ikke tiden er løbet fra vore støtteordninger her til lands. For mig er svaret lige så enkelt. Nej, tiden er ikke løbet fra ideen om offentligt støttede film. Vi har mange dygtige instruktører her til lands – ligesom antallet af dygtige forfattere og skuespillere er store. Og den støtte, som vi yder gennem de forskellige støtteordninger er med til at skabe fortsat udvikling af filmfolkenes talent og muligheder – uagtet at der kan være nogle svipsere imellem fra tid til anden.

- Vi er begunstiget af dygtige fagfolk, en teknologi der udvikler sig næsten fra dag til dag og en politisk velvilje til at ville. Det er tre gode argumenter for at fastholde den offentlige støtte. - Tænk, hvis al filmproduktion alene skulle ske inden for rammene af rene

kommercielle underholdningsfilm. Det kunne ende i de rene klichéfilm, som start og slut – og ikke mindst handlingsforløbet kan gættes af ethvert barn på få minutter. Det er sundt at grine og more sig – men der skal også være oplevelser i filmens univers som appellerer til andet og mere end grinet. Eftertænksomheden og refleksionen over det setet hører også med i billedet.

- Vi skal turde at være optimistiske – uden at være triste... Vi kender alle bemærkningen: Det kan kun gå ned ad bakke... Sådan har jeg det ikke. Vi har en række udfordringer, der venter på sine løsninger. Dem skal vi levere – og vi er mange om at løfte opgaven. I DaBUF har I en ganske særlig rolle at spille som dem, der kan formidle både det brede og smalle filmrepertoire. Den rolle skal udbygges og forstærkes i de kommende år. Og I skal ligesom vi i det statslige regi undersøge mulighederne for at udnytte den nye teknologi til at sikre, at vore børn oplever mere og bedre filmtilbud end dem, Hollywood er mestre i.

- Vi har ikke brug for grædekoner eller fossiler. Vi har brug for levende mennesker, og filmklubfolket er en broget flok af entusiaster, som nu i 60 år har stået i spidsen for den fødekæde, der skal sikre, at morgendagens voksne også får muligheden for at opleve filmens univers med al dens mystik, spænding, storytelling, farver og lyd, som vi andre er blevet forundt. Film er andet og mere end festlig underholdning. Det er også holdninger til tilværelsen, som man kan blive forstandig af at se og opleve – på det store lærred i samspil med andre, slutter Henrik Bo Nielsen.

fler-

Biografdirektøren

Sådan ligger landet – desværre

Det har gennem dejligt mange år været fokus på at sikre danske børn og unge kvalitetsoplevelser på både skærm og lærred.

Få filmsiden hænger det naturligvis sammen med etableringen af Filmfonden/Filminstituttet og ikke mindst en række særdeles kvalificerede personligheds arbejde på området. Breuning, Vemmer, Zeruneith, Hansen og flere med dem.

Det gav plads til et veludviklet dansk animationsmiljø med Tegnedrengene, Jannik Hastrup m.fl. Samt realfilminstruktører som Bille August, Søren Kragh-Jacobsen og Thomas Vinterberg. Kortfilm og spillefilm samarbejdede – i hvert fald i forhold til publikum.

Filmene skulle ikke være for lange for de helt små, ikke for kedelige for de lidt større – de skulle ramme deres publikum i udviklingsalderen, og det var ikke så lidt af en udfordring.

Filmene var let tilgængelige, og ikke mindst ved etableringen af børnefilmklubber og deres centrale organisation var der både sikkerhed for en fornuftig filtrering af de mange film, informationsmateriale og en nødvendig udviklingsdebat, stærkt markeret med filmtidsskriftet "Pråsen".

Konkurrencen var og er stor. Og kvaliteten jævnt faldende. I hvert fald det man i 70'erne anså for kvalitet. Velmenende var de alle: Pædagogerne, censorerne, instruktørerne og producenterne. Der kom en stribe af endog meget, meget fine korte og lange film på børne- og ungdomsmarkedet.

Og med assistance fra film lærere (sådan nogen havde man en overgang, oven i købet organiseret i en forening og med eget tidsskrift!) forsøgte man at give børnene og de unge værdifulde oplevelser i biografene og andre steder, hvor levende billeder blev forevist.

De vigtige steder var biografernes børnefilmklubber, hvor man i samlet, larmende flok kunne se de bedste film, som modvægt mod de stigende antal 'ikke så gode film', der blev serveret i TV og i biografer med de nødvendige indtægtskrav.

For kvalitet her ikke altid været et must, nærmere aldrig.

Bertram, Krummerne, Far til Fire og Min søsters børn – den sidste i anden lagring – har ikke været kendetegnet ved deres kvalitet. Vi er langt fra Gummi Tarzan. Wikke og Rasmussen har forsøgt sig et par gange med film, med mere kød på, men det er de stærkt kommercielle produktioner, der løber med de fyldte pengekasser.

Men tiderne hvor man bekymrede sig om børn og unges filmvaner er nærmest forbi. Børnefilm har ikke den centrale placering og prioritering som før.

Det er som om man har kastet håndklædet i ringen og accepteret at alle

de gode formynderiske tanker, alle de velmenende råd og al omsorgen har spillet fallit.

De har tabt til to afgørende og væsentlige modspillere: Den kommercielle, primært amerikanske, mainstream animationsfilm og internettet, som er et helt ufiltreret El Dorado for alverdens levende billeder.

På en kompetitivt marked, hvor biograf filmen er trængt kan man ikke lave de små perler for børn – i hvert fald slet ikke i et tilstrækkeligt omfang og slet, slet ikke med den tilstrækkelige distribution. De gemmer sig måske nok derude, men ses sjældent. Formidlerne er få og den dengangne Statens Filmcentral har druknet sig selv i manglende evner (og økonomi) til målrettet, pædagogisk distribution.

Censur er i mange sammenhænge noget særdeles problematisk, men filmcensur er først og sidst god vejledning.

På nettet får man ingen vejledning, på nettet kan man se alverdens uhyrligheder i ubehandlet form. Og det gør børn og unge i udstrakt grad.

I en mere og mere visualiseret verden svigter man børnene og lukker deres øjne op for skrammel af værste slags i uigennemtænkt liberalisme.

Børnefilmklubberne er tilbage. Som sten i strømmen kæmper de sammen med biografene for fortsat eksistens og det er en fornøjelse for undertegnede biografejer at huse Søren Hansen og hans børn og unge fra 0-10. klasse til at se det bedste af det, der immervæk dukker op på markedet.

Kulturminister Jytte Hilden deltog i Præsisoverrækkelsen i 1994 og ses her i samtale med bl.a. landsformand Søren K. Lauridsen.

Claus Hesselberg.
Biografdirektør, Herlev Bio

DaBUF 60+

Med det grå guld i biffen eller Kan DaBUF overleve generationskrisen?

De senere års statistikker giver den aldrende landsforening al mulig grund til at være optimistisk. Men har DaBUF noget at have optimismen i, og hvordan fastholder man en digital generation, som er både troløs og forfløjen?

Det danske medielandskab så noget anderledes ud for 60 år siden. Landets biografer havde stort set monopol på at vise film, og i 1952 toppede biografbesøgene med over 59 mio. solgte billetter i mere end 400 biografer. Omvendt var børnefilm ikke et begreb man brugte, for det var familiefilm i Morten Korch-traditionen, som prægede billedet. De elskede Far til Fire-film så først dagens lys året efter, men de blev dengang regnet for familiefilm og ikke deciderede børnefilm, som vi ser dem i dag.

Tv-mediet var endnu i sin vorden, og i 1952 var kun de heldige få i København og omegn, som havde mulighed for at tune sig ind på de ganske få programmer, som var tilgængelige den gang. Folk elskede film, men de skulle ses i biografen, og hver voksen købte i snit billet næsten 10 gange om året.

Anno 2012 ser situationen ganske anderledes ud. Ganske vist er antallet af biografer faldet til 155 og det samlede antal solgte billetter tilsvarende skrumpet ind til ca. 1/5 (12,4 mio.). Det betyder ikke, at interessen for film er blevet mindre, snarere tværtimod. Den teknologiske udvikling og de mange nye medier har 'boostet' de levende billeder, og mulighederne for at se dem er nærmest eksploderet.

Kulturvaner 2012

Tre statistikker fra den spritnye undersøgelse af befolkningens kulturvaner giver et klart billede af situationen. 90% af børn i skolealderen har været i biografen inden for det seneste år mod 68% for den voksne del af befolkningen. Mere end 90 % af børnene ser regelmæssigt film derhjemme, og på tv er det programmer som tegnefilm, spillefilm og tv-serier, som topper hit-listen.

Børn og unges interesse for levende billeder har allerede længe overgået deres interesse for bøger, blade og tegneserier. Det nye er, at denne interesse ser ud til at have en afsmittende effekt, så det samlede billede i dag er en massiv interesse og ikke mindst et stigende forbrug af levende billeder over en bred front.

Computeren og de sociale medier er med til at stimulere denne store fa-

scination, som også har gjort fortællingen formidlet i levende billeder særlig interessant. Den gode historie formidlet som film eller tv er simpelt hen de andre gode fortællinger overlegne, og adgangen til dem har allerede længe været udbredt og bliver mere og mere tilgængelig for hver dag, der går.

De lave priser på optageudstyr og redigeringsprogrammer gør det desu-

Hvor tit går de 7-14 årige i biografen? (procent)

	Alle	Drenge	Piger	7-9 år	10-12 år	13-14 år
Aldrig	2	2	2	2	2	2
Mere end ét år siden	6	7	5	5	6	7
1-2 gange det seneste år	32	30	34	38	29	27
3-5 gange det seneste år	40	40	39	39	41	39
6 gange eller flere det seneste år	18	19	18	15	20	20
Ved ikke	2	2	2	1	2	4

Kilde: Danskernes kulturvaner 2012

Hvordan ser de 7-14 årige film derhjemme (ikke TV)? (procent)

	Alle	Drenge	Piger	7-9 år	10-12 år	13-14 år
DVD/Blu Ray (købt, lejet eller lånt)	91	92	90	94	91	87
Via internettet (download og streaming)	27	26	29	26	24	34
Andet	8	7	8	4	10	10
Jeg ser aldrig film derhjemme	2	2	2	1	1	4

Kilde: Danskernes kulturvaner 2012

Hvilke TV-programmer foretrækker de 7-14 årige (Top 5)? (procent af dem, der ser TV)

	Alle	Drenge	Piger	7-9 år	10-12 år	13-14 år
Tegnefilm/animationsfilm	68	74	62	91	68	41
Spillefilm	61	60	62	51	63	70
Børneprogrammer	60	57	62	89	64	19
Serier	49	39	60	23	57	70
Ungdomsprogrammer	46	39	53	27	48	66

Kilde: Danskernes kulturvaner 2012

den lettere og billigere end nogensinde at lave sine egne film. Med en nogenlunde avanceret smartphone og et webprogram i gratis klassen kan de fleste unge i dag lave egne film, og for et mindre beløb kan teknikken forbedres til HD-niveau, lægges på YouTube og deles på internettet med andre verden over.

DaBUF og den digitale generation
For en gammel, agtværdig landsforening som DaBUF er der nok af stof til eftertanke i denne udvikling. Filmklubberne har holdt skansen mange steder, selvom biografdøden har hærget, og flere og flere dvd-klubber dukker op rundt omkring. Denne udvikling kan sagtens stimuleres fra centralt hold, og ingen tvivl om at den digitale filmklub bærer fremtiden i sig.

Samtidig er det oplagt at komme de unge i møde med anderledes filmaktiviteter, der f.eks. inkluderer filmværksteder, filmproduktion, filmhistorie, møder med filmfolk osv. En ny og anderledes klub giver ansvaret til de unge selv med hjælp fra de voksne forstås. De sociale medier kan bygge bro mellem medlemmerne og kan sikre hurtig og bred spredning af arrangementer fra minut til minut.

Dagens mediekultur er også en 'reality-kultur', hvor medierne er budskabet, og filmen spejler de unges identitet. Det kræver nytænkning og nye alliancer både lokalt og nationalt, og her får DaBUF en vigtig rolle som inspirator, sparringspartner og indpisker.

Fremtiden er begyndt

I rapporten 'DaBUF - nu og i fremtiden' peger jeg på en række handlemuligheder i de kommende år, og kommer med fem råd til både DaBUF og klubberne. De er nærmere beskrevet i Pråsen nr. 2/2012, og rapporten indeholder desuden et idékatalog, som mange klubber har givet deres bidrag til.

Det spirer og bobler rundet omkring i landet, og flere og flere klubber har fundet nye veje i arbejdet med film for børn og unge. 'Best practice' betyder både inspiration, ideer og erfaringer, som kan spredes fra klub til klub, og stimulere til nye aktiviteter og anderledes måder at drive klub arbejde på.

I begyndelsen af 2013 vil denne videndeling blive sat i system, så klubber over hele landet kan møde ligesindede og udveksle erfaringer på godt og ondt. Det vil ske på fem regionale fyraftensmøder, hvor de efterspurgte emner vil blive belyst ud fra både teori og praksis. Den kommen-

de handlingsplan vil også afspejle de nye tider, og skal gerne være pejlemærker for både landsforeningen og klubberne rundt omkring.

Tillykke med de 60+

Verden ser sandelig anderledes ud 60 år efter startskuddet. Men interessen er intakt, målgruppen er på, og mulighederne er flere end nogensinde før. Tør gamle DaBUF tage handsken op og løfte foreningen fra 60+ til DaBUF 2.0 i tråd med de nye tider?

Tillykke med de mange år og velkommen til en ny æra!

Jan Helmer-Petersen

Jan Helmer-Petersen er kultursociolog med speciale i børn og film. Han har bl.a. evalueret DaBUFs virksomhed med særlig fokus på udviklingsperspektiverne, og han arbejder for tiden sammen med bestyrelsen på en plan, som skal tjene som platform for DaBUFs videre arbejde både nationalt og lokalt.

*Fremtiden
er begyndt og
stiller ny krav til
morgendagens filmklub*

Drengene her hygger sig gevaldigt under Det Nordiske Børnefilmtræf i 1996. Arkivfoto.

Festtalen 2. november 2012

DaBUFs 60 års jubilæum

60 år er ingen alder vil man sige om mennesker, men når det drejer sig om en organisations alder, så er det straks noget andet.

Snakker vi en organisation, der har fokus på børn og unges møde med filmmediet, ja så er det nærmest en fantastisk alder.

Når vi mødes med andre filmrelaterede organisationer verdenen over og fortæller om DaBUFs arbejde og den danske filmklubmodel, ja så bliver folk lutter øre, og når vi så fortæller at dette har fundet sted i 60 år, så er de mere end imponeret.

I 1952 var der allerede gang i filmklubbevægelsen i Danmark, og det år blev der taget initiativ til, at grundlægge en landsorganisation med et kontor, der kunne varetage klubbernes interesser. Det blev til Danske børnefilmklubbers landsforening.

Da klubberne efterhånden dækkede en større og større aldersspændvidde ændrede foreningen navn til Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber, så teenagerne også kunne føle sig hjemme, hvem vil gå i børnefilmklub, når man er 13. Forkortelsen DaBUF blev skab.

DaBUF er en organisation, der vil yde sit bedste for at børnenes møde med filmmediet bliver så fantastisk, spændende, skræmmende, underholdende, lærerigt og bevægende som muligt. Sagt med andre ord, film skal rykke i nervetrådene hos børnene og de unge, når de ser film i deres filmklubben.

DaBUF er 60 år i dag, det betyder

hverken mismod eller stagnation, tværtimod. DaBUF er mere sprælsk end nogen sinde. En del af Børnebiffen er blevet DaBUFs nye spændende ansvarsområde, vi er netop i gang med at udvikle og opstarte filmklubber i Sydafrika, vi er også i gang med at lave et fremtidstjek af organisationen og klubbernes virkelighed set i lyset af den udvikling filmmediet er inde i.

Der er mange der har ydet en stor indsats for, at DaBUF har formået at blive på posten i 60 år. Skiftende for-

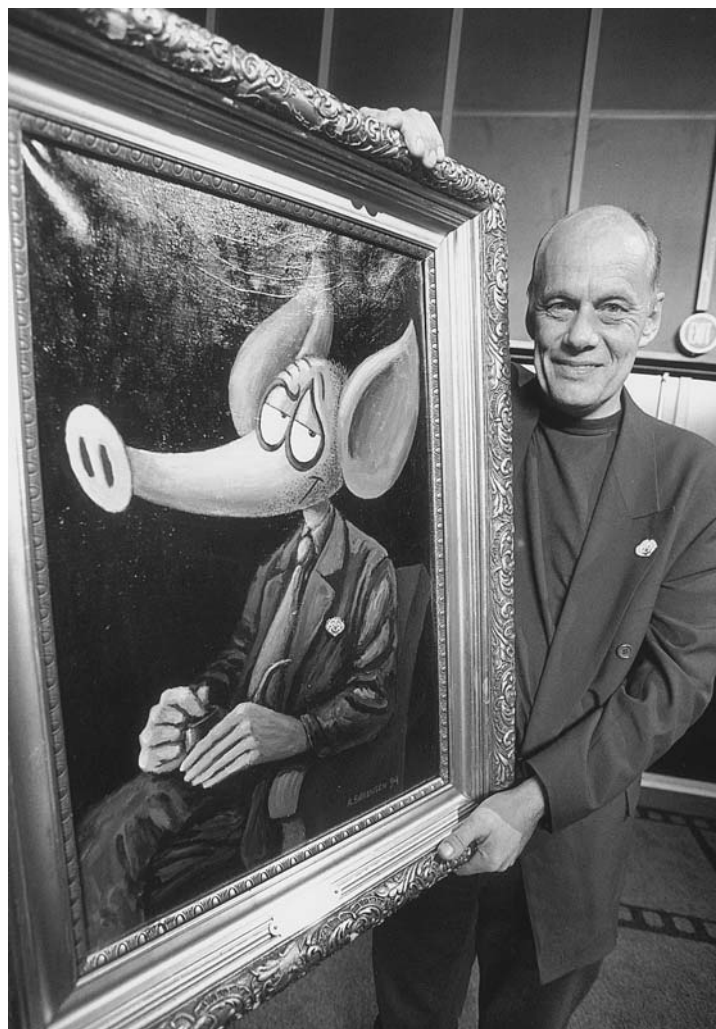
mænd, har sørget for, at visioner og idéer er blevet ført ud i livet, skiftende bestyrelsesmedlemmer, har været medskabere af disse visioner og idéer. Skiftende kontorpersone har sørget for at servicere klubberne på upåklagelig vis og endelig, så har skiftende bestyrelser i klubberne bakket op om deres landsorganisation, for uden klubber intet DaBUF. Tak til alle DaBUFs bestyrelsesmedlemmer, kontorpersone og klubbestyrelser gennem tiden, der har gjort denne dag mulig. Når man er bestyrelsesmedlem i DaBUF, ja så er det ikke lønnen der

bærer værket, da alle arbejder frivilligt og uden løn. Nej det er bevidstheden om, at vi kan være med til at gøre noget for landets børn, så de får den oplevelse med filmens eventyrlige verden, som vi selv er så fascineret af. Vi vil gerne være med til at udvikle og forfine filmklubbegrebet, så alle får flest mulige og bedst mulige oplevelser med filmverdenen.

At være ansat i DaBUF er absolut ikke et almindeligt kontorjob, hvor rutinerne hersker, her skal man være 1000ende kunstner for at kunne klare alle de opgaver, der byder sig i løbet af dagen, ikke to dage er ens, det skulle da lige være den ragnarok lignende tilstand der hersker, når bestillinger skal tjekkes, film der ikke er nået frem til klubberne skal fremskaffes og plakater skal pakkes og sendes.

Bestyrelsesmedlemmerne i klubberne er også frivillige, de har mange opgaver at løse, de skal være programlæggere, regnskabsfører, samarbejdspartner til biografen, have sans for logistik, passe børnene til forestillingerne og de skal kunne indlede filmene før hver forestilling, ofte skal de også kunne gøre rent og sælge slik. Her er lønnen de glade og forventningsfulde børn og unge der kommer til forestillingerne klar til at møde den eventyrlige verden med kammeraterne ved deres side og ene herredømmet over popcornene. Og igen når filmen er færdig at se deres ansigter, der viser den oplevelse de netop har haft.

Det er nu heller ikke sådan at DaBUF svæver rundt i rummet som en lille satellit uden forbindelse til andre, nej tak, hvad skulle DaBUF gøre

Flemming Quist Møller med Pråsbilledet ved overrækkelsen i 1994.

uden et godt samarbejde med filmudlejere, eller et godt samarbejde og økonomisk støtte fra Det danske filminstitut eller den økonomiske støtte fra Dansk ungdoms fællesråd. Senest har DaBUF indgået et samarbejde med foreningen Det blå Danmark. Tak til alle DaBUFs samarbejdspartnere.

For 30 år siden fandt landsforeningens bestyrelse på, at der burde være en pris til de personer, der gør noget særligt for produktion og/eller formidling af billedmedier for børn og unge. Det blev til Præsrisen, som den dag i dag bliver givet og modtaget med glæde. Pressen er ikke ligeså benovet over prisen som DaBUF, klubberne og modtageren af prisen er, men pyt, vi i DaBUF tager det meget seriøst, når vi skal finde en værdig modtager af årets Præspris, klubberne følger spændt med i om de mon har gættet på den rigtige person, tegnerne har været glade for at forevige

prismodtageren og dennes bedrifter, og modtagerne har til dato, været mere end begejstret og ærefulde over at modtage prisen.

Vi er som sagt stolte over at være den organisation, der uddeler Præsrisen så stolte, at vi har besluttet i dette jubilæumsår, 60 år for DaBUFs vedkommende og 30 år for Præsrisens vedkommende, at udgive en bog med Præsrisbillederne og motivationstalerne. Bogen er en gave til alle jer, som har fulgt DaBUF af den ene eller anden grund. Bogen har haft mange idégrundlag, den endelige udformning er Liselotte Bjerg, Kim Bruun og ikke mindst Ulrich Breunings fortjeneste. Da Ulrich hørte tidsplanen for bogen, tabte han nærmest pusten, men intet kan jo slå den mand ud, så han tog handsken op, og som I kan se, er alt klappet og klart til den store dag i dag. Tak til jer, der har arbejdet så hårdt på at få denne flotte bog færdig til i dag.

Med os i dag har vi Præsrismodtager:

Ulrich Breuning Præsrismodtager 1983
Svend Johansen Præsrismodtager 1986
Hanne Brandt Præsrismodtager 1987
Ole Bjørn Christensen Præsrismodtager 1999
Tove og Regner Grasten Præsrismodtager 2008
Jette Terman Præsrismodtager 2011
Sarita Christensen Præsrismodtager 2012

og Præsrisillustrator
Lars Pryds Præsrisillustrator 2011

DaBUF er en organisation der er værd at fejre, 60 år er ingen alder, når der er så meget godt og idérigt menneskeligt materiale at bygge på. Tak til alle jer, der er kommet i dag for at fejre organisationen sammen med os og skulle vi så ikke se at komme i gang.

*Landsformand
Tina Just Hahn*

På dagen blev der uddelt en guldnål til Søren K. Lauritsen Landsformand for DaBUF 1985 – 2000 og en sølvnål til Conni Beck Åbenrå børnefilmklub 1999 – 2012.

Nålene blev indstiftet ved vores Landsseminar 2012 i anledning af vores jubilæum, og gives som tak for den gode arbejdsindsats modtageren har ydet i sin organisation til gavn for områdets eller landets børn og unge.

Oplev Berlinfilmfestival for første, anden eller femte gang

Skal vinterferien gå til filmfestival i Berlin, så er det nu, beslutningen skal tages:

Som vi annoncerede i sidste nummer af Præsen, har vi sat deadline for bestilling af værelser til torsdag d. 13. december, men skulle I først få besluttet jer mellem jul og nytår, så kontakt sekretariatet lige efter nytår, så må vi se, om vi kan klare jeres ønsker.

Vi har forhåndsreserveret værelser fra lørdag d. 9. februar til onsdag d. 13. februar 2013, men skulle man ønske at forlænge eller forkorte perioden, kan dette sikkert også lade sig gøre.

Prisen er som de foregående år 100,- EUR for et db. værelse med bad, toilet og morgenmad og 85,- EUR for et enkeltværelse. Et barn til og med 12 år, som bor i forældrenes værelse, er gratis. Andet barn samt personer over 12 år koster 45,- EUR pr. overnatning.

Vi har endnu ikke hørt om nogen, der ikke er vendt begejstrede hjem fra deltagelse i denne filmfestival.

Har I spørgsmål, så kontakt DaBUFs sekretariat 3321 4176 eller bestyrelsesmedlem Susanne Rørvig på 8688 2016.

Læs mere om Berlinale 2013 på www.berlinale.de

LB/Sekretariatet

FORMIDLERKURSUS

Lørdag d. 3. november 2012 / invitation fra DABUF

Efter flere forespørgsler havde Aktivitetsudvalget inviteret til en kursusdag om formidling af film. I anledning af DABUF's 60-års jubilæum var deltagelsen gratis (bortset fra egen forplejning og transport).

7 antal klubber (13 deltagere) tog imod tilbuddet denne lørdag og troppede hos DUF (Dansk Ungdoms Fællesråd) i Hellerup, der viste sig at have gode lokaler til formålet. Kursusdagen var tilrettelagt med to oplæg, efterfulgt af workshop, hvor der skulle arbejdes med film fra eget klub-program.

DABUF's formand Tina Just Hahn lagde ud med at fortælle om hvordan vi skal indlede filmene og hvor vi kan finde relevant materiale. Med hendes erfaringer fra Odsherred fik vi mange gode råd fra en klub, der altid har en introduktion på programmet. Tina lagde vægt på at en velkomst var med til at skabe god stemning, såvel som at samle publikum. Der kunne være praktiske ting at sige, men også mulighed for at fortælle om instruktør, manuskript, skuespillere, genre, optageteknik osv. Et oplæg med gode konkrete eksempler og henvisninger.

Herefter fulgte dramatur Tone Mygind Rostbøll. Hun er en af initiativtagerne til Hodja Filmklub, der efter 5 år omfatter 5 klubber i København med fokus på børn, som bydes ind i filmens univers med særlige midler. Her serverer de frivillige ofte fælles morgenmad (efter aftale med flinke brødleverandører) som et socialt tiltag. Dagens film bliver altid introduceret - og er som regel krydret med tilhørende aktiviteter eller "udstillinger" som velkomst.

Fotos: Kirsten Østergaard Nielsen, Århus Børnefilmklub

Vi fik eksempler på fantasifulde "events", som havde suppleret de viste film, f.eks.:

Quiz med spørgsmål, der skal skærpe opmærksomheden på filmen + præmier

- Besøg af forfatter, instruktør, skuespillere
- Intro til animationsfilm / lidt om teknik og historien bag
- Illustrationer med flyvende huse og balloner til filmen "OP"
- En 10-årig mavedanser før filmen "Hodja fra Pjort"
- Besøg af en stor "bamse" med fodspor i forhallen. før filmen "Den kæmpestore bjørn"
- Oplæg af en havbiolog og en mari-repræsentant før filmen "Whale Rider" fra New Zealand
- Tilbud om ponyridning for "brostensbørnene" før filmen "Mig og Mama Mia"
- Fastelavnsarrangementer med tøndeslagning for de udklædte børn
- Sæbeboble-show
- Tryllekunstner
- Ansigtsmaling

Tone gav os indblik i en flok ildsjæles kreative integration af mange indvandrerbørn uden tradition for adgang til film. Et spændende oplæg om en flot indsats.

Efter frokost blev klubberne fordelt i grupper. Nu skulle der ydes, for med udgangspunkt i hver sin film skulle vi arbejde på en indledning, som skulle fremlægges for de andre.

De to erfarne oplægsholdere havde med hver sin vinkel ladet os forstå at der må tages højde for mange ting, bl.a.:

- Aldersgruppen / publikums sammensætning
- Filmens karakter / genre
- Kendskab til indhold og stemning i filmen
- Skal indledningen have et bestemt formål?
- Skal brodden tages af noget uhyggeligt eller sørgeligt?
- Skal der 'dramatiseres' lidt?
- Skal man være "øjebliksholder" for bestemte ting og scener i filmen?
- Skal filmen have lov at overraske?
- Skal man sammenligne med andre film eller scener?
- Skal der være henvisninger til historie? Samfund?
- - eller skal billederne tale for sig selv hos den enkelte tilskuer?

Herudover spiller de vilkår, som ens klub og den aktuelle forestilling er underlagt, også en stor rolle.

Hos os i Aarhus Børnefilm spiller vi f.eks. for de mindre børn med en stor spændvidde fra Børnehaveklasse til 5.klasse (selvom de fleste nok er indenfor 0.-3.klasse). Her kan børns erfaring med film være meget forskellig. Derfor er det tilladt at købe voksenbilletter, så forældre eller en repræsentant for klassen kan gå med. Vi køber os til pladser i en almindelig biograf, hvor vi skal håndtere knapt 500 pladser, fordelt på 3 sale, så der er nok at holde styr på for tilsynet. Hele flokken skal jo snakke, hilse på, tisse af - og ikke mindst købe slik og popkorn i kiosken. Det nytter ikke at signalere for tidligt at filmen går i gang nu, for så bliver "krudtuglerne" bare utålmodige. Det

Kirsten Østergaard og Susanne Rørvig

bliver som regel kun til få minutters indledning, hvis én fra holdet ellers har lyst og mod på det. En fælles afslutning lader sig ikke gøre, for når filmen er færdig, stormer børnene ud for at finde hjem – eller blive hentet. Efter forestillingen har tilsynet oprydning, for biografen skal være klar til eftermiddagens voksen-forestillinger. Vi har også en "fortovs-vagt" til at sikre os mod uheld, når de små venner på gaden.

Det er de vilkår, som vi er underlagt – og det ser jo helt anderledes ud hos klubber med et mindre antal børn /unge – og måske i mere "intime" omgivelser, som man kan præge med udstilling og aktiviteter.

På kurset viste de forskellige oplæg i plenum, at vi havde taget godt ved lære. Det er bedst at filmen er kendt/set af nogen forinden. Er man "blank", kan man søge efter informationer forskellige steder. Tina henviste bl.a. til Filmkataloget, der opremsrer flere anmelder-hjemmesider.

Vi blev også mindet om at Troldspejlet ved Jakob Stigelman har mange fyldige anmeldelser til børne- og ungdomsfilm, som kan give stof til ens indledning.

Der blev drøftet og udvekslet erfaringer ved bordene, f.eks.: tip til at få ro og ørenlyd i salen? Skal man henvise til indholdet, ligesom "kender du det?" – og er det mon en god ide at tælle ned til filmstart – eller få børnene til at melde ud hvilken film, de skal se.

Tina mindede om at DABUF gav mulighed for at søge tilskud og vejledning, hvis man har lyst til at starte filmklubber op for særlige grupper (f.eks. for handicappede, specialklasser, indvandrerbørn /unge m.fl.). Indledningsvis kunne der endda blive tale om gratis medlemskaber for at skubbe initiativer med særlige hensyn i gang.

Vi havde også drøftelser om hvilke parametre, der mon lå til grund for censuren, der ofte afviger fra den aldersvurdering, som vi finder i Filmkataloget. Det kunne være godt at få mere indsigt med et oplæg fra Medierådet til et kommende landsmøde. Det blev en givtig dag med gode udvekslinger klubberne imellem, og med ny inspiration at tage med hjem. Et forslag om at kurset kunne gentages i Jylland ville sikkert være til glæde og gavn for endnu flere klubmedlemmer.

DaBUFs bestyrelse

Tina Just Hahn (formand)
Mobil DaBUF: 2523 4170
E-mail: formand@dabuf.dk

Kim Bruun (Næstformand)
Mobil: 2517 8367
E-mail: kim.bruun@skolekom.dk

Lars Steinbach (Kasserer)
Mobil: 2344 8899
E-mail: kasserer@dabuf.dk

Flemming Riedel
Mobil: 60716368
E-mail: flemming.riedel@yahoo.com

Marc Honoré (Ung.suppleant)
Mobil: 3070 3188
E-mail: honoremarc@gmail.com

Stine Nielsen (Ung.medlem)

Mathilde Fruergaard
Mobil: 2859 1385
E-mail: mafruergaard@gmail.com

Tone Mygind Rostbøll
Privat: 61463918
E-mail: tone@tone-film.dk

Susanne Rørvig
Mobil: 2733 1878
E-mail: rorvigsalling@c.dk

Mads Würtz Gammelmark

OMVISNING PÅ NORDISK FILM

Søndag d. 4. november 2012 / invitation fra DABUF

"Nordisk Film - en del af Danmark i 100 år" er titlen på en flot jubilæumsbog fra 2006, der bl.a. behandler de mange op- og nedture, som virksomheden har gennemlevet. DABUF havde med Flemming Riedel i spidsen inviteret på rundvisning hos den gamle isbjørn søndag d. 4. november 2012, som et gratis tilbud i anledning af DABUF's 60-års jubilæum.

14 antal klubber havde taget imod. Vi stod spændte og ventede ved gitterporten på Mosedalsvej i Valby kl. 12. Samtidig blev der netop sprængt et stort tårn, der faldt til jorden i nærheden, så det tilførte lidt dramatiske lyde at starte på.. En engageret guide tog imod og førte os gennem kulis-

serne i verdens X ældste filmstudio, der har fungeret uafbrudt fra 1906 til dags dato. Det vil sige gennem en lang rejse - fra stumfilmens tid med forevisning af "Løvejagten på Elleore" - over "nye" TV-serier som "Huset på Christianshavn" - til nutidens TV-optagelser (f.eks. set-up til "Live fra Bremen" og gæstebud i X Prices køk-

ken). Det brede tidsspænd rummer mange spændende fortællinger. En skuespiller, der nåede at blive "verdensberømt" i sin tid, fik vist lidt primadonnanykker og urimelige forlangender. Han måtte fyres fra Nordisk Film, men lidt opfundne dramatik omkring hans senere død blev til god reklame for hans mange film, som var optaget på filminstitutet.

Her har mange af fortidens elskede filmskikkelser huseret, så der har i lange perioder været tale om en særlig pionerånd med et fantastisk sammenhold i den hårde kerne. Oprindeligt var der tale om et lille moseområde i et kolonihavekvarter, hvor stifteren Ole Olsen fik Nordisk Film etableret. Enkelte af de originale

træbygninger står bevaret endnu, takket være en særlig overflademaling i svenskrøde farver og bidrager til en hyggelig gammeldags stemning, hvor man stadig kan se verdens første filmstudio med glastag, da Danmark var Nordens Hollywood.

Rekvisitter fra TV-serien Matador (f.eks. fru Fernando Møghes X rullestol - og udvalgte kjoler) gav kolorit til at forestille sig at hele Korsbæks hovedgade var bygget op på filminstitutets område. Med disse faste kulisser kunne der spares både tid og penge ved at optage mange udendørs-scener lokalt.

De mange herlige Olsen Bande-film (samarbejde mellem Erik Balling &

OlsenBanden er et af filmstudiets mest kende filmserier i nyere tid. Foto: Kirsten Østergaard Nielsen.

Anmeldelse: Filmkunstnere gennem 30 år

Rundviseren på Nordisk film var en fabelagtig fortæller.

Henning Bahs) var et andet af filminstituttets kendte guldæg. Her blev Rådhusårsmets store ur bygget op i en skala, der passede til Egon Olsens fangenskab og rundtur på viserne. Tænk, at det "bare" var en model, der var sat på "Korsbæk Bank"s facade. Vi fik også anekdoter om filmen "Det gode skib Martha", hvor lang ventetid om bord på et skrottet skib i Grækenland åbenbart fristede en del af skuespillerne til mange pauser + en del alkohol. Fortællingen om de fugtige og lidt udisciplinerede forhold lod forstå at optagelserne nok var mere løsslupne og muntre dengang i tresserne.

Nu til dags fremstår Nordisk Film med sin blanding af film- og TV-produktion som en moderne og effektiv

virksomhed, der har været integreret med Egmontfamilien siden 1992. Trods langt færre originaler og farverige fortællinger, men flere nye, moderne bygninger er der stadig charmerende rester af den gamle isbjørn, som i perioder har været førende i Danmark og udland. Det var absolut et besøg værd – og en sådan guidet tur kan varmt anbefales til andre. TAK til DABUF for nogle gode timer i Valby.

Som en helt naturlig afslutning fandt jeg og min veninde hen til Cafe Asta, hvor vi indtog en dejlig brunch i selskab med danske filmplakater på væggene.

*Kirsten Østergaard Nielsen,
Århus Børnefilmklub*

Lille, handy og meget informativ. Det er tre gode ting, der kan siges om Danske Børne- og Ungdomsfilmklubbers jubilæumsbog, som side for side fortæller historien og begrundelserne for den årlige børnefilmpris Pråsen, som DaBUF har uddelt gennem tre årtier.

Bogen er et godt og spændende opslagsværk, hvor enhver med interesse for filmens univers får mulighed for at læse om instruktører, producenter og filmfortællere over en bred kam.

Pråsen er navnet på den filmpris, som i de første år ikke vakte megen opsigt i den danske filmverden – men som gennem årene har opbygget sig en platform for filmkunstnere, der har skabt respekt og anerkendelse om et erhverv og/eller kunsthelt, som mange oplever gennem deres biografbesøg – men som de ikke kender "indefra".

Bogen om Pråsen er et fantastisk flot lille bogværk, som iklædt farver og velskrevne tekster giver læserne indblik i de enkelte prismodtagere og om de valg og overvejelser, der lå bag ud-

delingen af hædersprisen til netop dem eller dem, der fik overrakt Pråsen det pågældende år.

Hvert år uden undtagelser er Pråsprisen blevet uddelt til et "formidlermenneske". Det kan man selv læse om. Men samtidig har prisen altid været fulgt af en illustration tegnet og lavet af nogle af landets bedste illustratører.

Bogen er redigeret og skrevet af Ulrich Breuning og Liselotte Bjerg, som i fællesskab har fået skabt en spændende bog, der viser et hjørne af hele det store filmunivers. Den er god at have liggende, når man vil have et tidsbillede af, hvem der "tegnede" børne- og ungdomsfilmområdet op gennem 80'erne, 90'erne og 00'erne.

Bogen kan på det varmeste anbefales til enhver, som gerne vil vide og sætte vor fælles "filmhistorie" ind i en sammenhæng og udvikling. Bogen kan fås via DaBUFs sekretariat. Tlf: 33 21 41 76.

Flemming Riedel

Gummi-Tarzan på Cinemateket

I 2002, da DaBUF fyldte 50, kårede børnefilmskerei Verdens Bedste Børnefilm. Æren gik til *Gummi-Tarzan* af Søren Kragh-Jacobsen fra 1981. I skolen får Ivan Olsen buksevand og hjemme har hans far abernes konge Tarzan som sin helt. Den eneste trøst og det eneste fristed finder Ivan på havnen, hvor han bliver venner med kranføreren Ole. En stadig fremragende film om at finde sine sande værdier.

En værdig afslutning på DaBUFs 60-års jubilæum ville derfor være at vise netop Verdens Bedste Børnefilm. Så det gjorde DaBUF på Cinemateket den sidste søndag i november 2012. Men denne gang var selveste Gum-

mi-Tarzan til stede. For godt 30 år siden spillede Alex Scheunchen den uheldige Ivan Olsen. Nu er han en voksen mand og sprængfuld af fortælleglæde og gode historier.

Alex kunne fortælle om, hvordan han var blevet udvalgt til rollen, hvordan det havde været at spille med de folkekære skuespillere (han havde dengang ingen anelse om, hvem de var og var derfor ikke det mindste benovet).

I øvrigt er det lidt af et særsyn at have skuespilleren på besøg. Dengang han spillede Gummi-Tarzan, opgav Alex' forældre et andet navn end hans fødenavn, for at kunne holde

ham ude af offentlighedens søgelys. Hvilket stort set er lykkedes de sidste 30 år. Indtil DaBUFs sekretariat besluttede, at det kunne være spektakulært at få manden inde i Gummi-Tarzan til at møde sit publikum. Og som sagt så gjort.

Men også andre kendinge af DaBUFs medlemmer meldte sig under fanerne, da de erfarede, at Alex Scheunchen ville være til stede under visningen; Præprisvinderne Søren Kragh-Jacobsen (1988) og Jette Terman (2011) – den første filmens instruktør, den anden... kan bedst beskrives som alt-mulig-kvinde. Nu til dags kendes hun som 'caster', men dengang var hun både sminkør og alskens andet. Åbenbart havde de to filmfolk ikke set 'deres' dreng i hen ved 30 år. Men gensynsglæden var stor på alle fronter.

Da den store spørgelyst var stillet hos det unge (såvel som det ældre) publikum, var DaBUFs repræsentanter værter ved en lille sammenkomst, hvor de tre hovedpersoner fik rig lejlighed til at blive opdateret og ikke mindst at mindes gamle dage. Historierne, som her kom på bordet eggede sig bestemt ikke for børneøren eller for den sags skyld for at komme på tryk. Men under uformelle rammer er det bestemt tænkeligt, at DaBUFs medlemmer kan blive diverteret med

muntre anekdoter fra optagelserne af *Gummi-Tarzan*, som de blev fortalt fra hestenes egne munde.

Faktisk er det første og eneste gang Alex Scheunchen har optrådt foran et publikum i sin egenskab af 'ham som en gang var Gummi-Tarzan'. Men den begejstring han lagde for dagen og den positive modtagelse han fik, får alligevel én til at tænke: Gad vist om man igen kunne overtale Alex til at tage striktrøjen med Ivan skrevet hen over brystet med til en visning af *Gummi-Tarzan*? Medlemmer ville med garanti elske ham. Ligesom vi gjorde for ti, tyve og snart 30 år siden.

Kim Bruun

Børneskuespilleren Alex Scheunchen er blevet voksen og ses her sammen med cast-eren Jette Terman, som "fandt" filmens helt Gummi-Tarzan.